

860-402-8517

NEW HAUS GROUP

Zmieniamy
FOR SALE
na **SOLD**
w ekspresowym
tempie!

KAMIL
ANDRUKIEWICZ

April 21, 2023 | Volume XXI | Issue 8

FREE Białe Orzeł24.com

CONNECTICUT EDITION

BIAŁY WHITE EAGLE ORZEŁ

Mortgage Loans, Home Equity & Refinance.

Welcoming Anna to our lending team!
Anna provides a full spectrum of financial
knowledge and ensures a simplified
mortgage process, guiding her customers
from application through closing.

Mówię po polsku!

Anna Podkowiak

apodkowiak@liberty-bank.com
860-402-7076 | NMLS #529133

LIBERTY
BANK | Be Community Kind.™

liberty-bank.com Member FDIC Equal Housing Lender

Czy Polska dzięki wsparciu USA ma szansę stać się
fundamentem bezpieczeństwa europejskiego?

Siła sojuszu

Nie ma narodów bardziej kochających wolność od Polaków i Amerykanów. Jesteśmy dwoma biegunami tej samej cywilizacji – mówił premier RP Mateusz Morawiecki 11 kwietnia br. w Waszyngtonie na wspólnej konferencji z wiceprezydent USA Kamalą Harris. Czy jednak relacje polsko-amerykańskie naprawdę są tak silne, jak sugeruje premier Polski i czy Polska ma szansę stać się dzięki współpracy z USA filarem europejskiego bezpieczeństwa?

Ciąg dalszy ➔ str. 24

KPRM

SKORZYSTAJ Z REKORDOWO NISKICH STÓP PROCENTOWYCH

• nowe pożyczki • przefinansowania

Teraz dostępne pożyczki dla osób
z niskimi dochodami, słabym kredytem
bądź krótkim pobytem w USA.

NOWOŚĆ: POSIADAMY LICENCJĘ NA FLORYDZIE

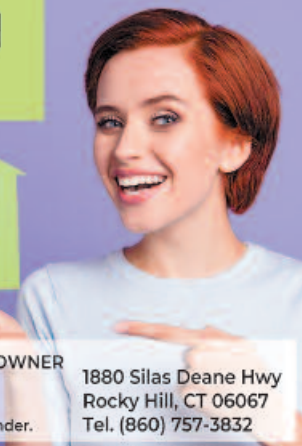
SKORZYSTAJ Z FEDERALNEGO PROGRAMU FHA!

NISKIE
%%%

EMPIRE
HOME LOANS

MONIKA KACZMAREK - OWNER
860-997-9988
NMLS #113183 Broker Only. Not a Lender.

1880 Silas Deane Hwy
Rocky Hill, CT 06067
Tel. (860) 757-3832

KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

Najnowsze oferty na stronach 26-27
oraz na www.valleyfinehomes.com

Berkshire
Hathaway
HomeServices

**MYŚLISZ O SPRZEDAŻY
W 2023 ROKU?**

Zadzwoń i skorzystaj z bezpłatnej
konsultacji jeszcze dziś!

860 874 6646

Agent Jacek Mikołajczyk

Roly Poly
BAKERY

www.rolypolyinc.com

**NAJWIĘKSZY
I NAJLEPIEJ
ZAOPATRZONY**

**POLSKI SKLEP i PIEKARNIA
w Nowej Anglii!**

*U nas zakupy
to przyjemność*

*Pieczyno
i ciasta
własnego
wypieku!*

POLECAMY:

- własnego wypieku pieczywo i ciasta
- szeroki asortyment polskich wędlin i kiełbas
- produkty spożywcze importowane z Polski
- nabiał z Polski - sery żółte, białe i topione
- gorące dania i obiady - na wynos i na miejscu
- polską prasę, upominki, lekarstwa i kosmetyki
- stoisko ze świeżym mięsem
- polskie piwo

587 Main St. | New Britain | Tel. 860-229-5109

Czynne: wtorki - soboty od 7 do 6, niedziele od 7 do 2, poniedziałki nieczynne

Roly Poly poleca szeroki wybór najlepszych polskich produktów firmy

EUROPEJSKIE OKNA I DRZWI FIRMY DRUTEX

SPRZEDAŻ NA TERENIE NEW ENGLAND

ARTIZAN BUILDING SUPPLY
497 BEALE STREET
QUINCY, MA 02169

office@artizansupply.com
(617) 293-0302
artizansupply.com

WSTĘP

MARCIN BOLEC
REDAKTOR
NACZELNY

Wielkimi krokami zbliża się jubileusz 20-lecia gazety „Biały Orzeł”. Jubileusz ten celebrowany będzie podczas Wielkiego Balu Dziennikarskiego, który odbędzie się w ostatnią sobotę kwietnia. Mam nadzieję, że wiele z Państwa będzie nam towarzyszyć w tej celebracji. Będzie mi niezmiernie miło móc uczcić nasz dorobek w jak najliczniejszym gronie osób, które na przestrzeni lat wspierały i nadal wspierają naszą gazetę. Jednak chciałbym w tym miejscu wspomnieć też o balu, który odbędzie się tydzień wcześniej – w nowojorskim hotelu Plaza na Manhattanie. Będzie to już 86. doroczna gala Fundacji Kościuszkowskiej – jednej z najważniejszych polonijnych instytucji w Stanach Zjednoczonych, mogącej poszczycić się niemal 100-letnią historią. Fundacja Kościuszkowska to wspaniały przykład idei pojedynczego człowieka, która dzięki pracy kolejnych pokoleń przetrwała się w dzieło przekraczające swym zasięgiem granice krajów i mogące być wzorem dla innych organizacji, zarówno jeśli chodzi o ciągłość działania, jak i jego skuteczność. Tak wielki dorobek budzi respekt, ale tym, co wyjątkowo cenię w działalności Fundacji Kościuszkowskiej, jest nie tylko jej efektywność czy konsekwencja w działaniu, ale też umiejętność dostosowania działalności do potrzeb i realiów współczesności, bez jednoczesnego zatracenia wizji i celów towarzyszących jej od samego początku oraz skuteczna współpraca z różnymi środowiskami. Działanie ponad podziałami, łączenie, a nie skłócanie, budowanie mostów – te idee towarzyszyły też nam 20 lat temu, gdy zakładaliśmy gazetę „Biały Orzeł”. Nie śmiem wybiegać zbyt daleko w przyszłość ani porównywać naszego dorobku z dokonaniami innych, ale nadzieją napawa mnie to, że różnego rodzaju spory czy konflikty okazują się być przejściowe i w końcu odchodzą w zapomnienie, a to, co pozytywne – trwa i się rozwija.

XXII Światowa Konferencja Gospodarcza Polonii

W dniach 30 czerwca – 2 lipca br. w Warszawie i Rzeszowie odbędzie się XXII Światowa Konferencja Gospodarcza Polonii. W kolejnych edycjach wydarzenia biorą przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, biznesu i mediów, ale przede wszystkim Polonia z różnych zakątków świata.

Organizatorem konferencji jest Fundacja Polonia Gospodarcza Świata, która została powołana w 1989 r. na Zamku Królewskim w Warszawie z inicjatywy kilkudziesięciu przedstawicieli Polonii, zamieszkałych w kilkunastu krajach świata oraz krajowe

i zagraniczne osoby prawne. Tegoroczna konferencja ma być poświęcona zmianom w sposobach wytwarzania i dystrybucji towarów. Panele dyskusyjne i spotkania będą się skupiać wokół trzech głównych zagadnień: „Postęp naukowy – jak go wy-

korzystać w praktyce”, „Nowe formy sprzedaży” i „Współdziałanie w odbudowie Ukrainy”. Osoby zainteresowane uczestnictwem w konferencji proszone są o kontakt e-mailowy: biuro@fundacjapolonia.pl.

 WEM

PLUS, MINUS

POLSCY WSPINACZE

18 kwietnia Oswald Rodrigo Pereira i Bartosz Ziemiński (na zdj.) bez dodatkowego tlenu zdobyli górę Annapurna, dziesiąty co do wielkości szczyt Ziemi. Ponadto Ziemiński dokonał pierwszego w historii polskiego zjazdu narciarskiego z tego ośmiotysięcznika.

MATHIAS DÖPFNER

Szef koncernu Axel Springer w mailach do współpracowników wyszydził wschodnich Niemców i wskazywał, jaką partię kierowane przez niego media powinny wspierać. To podważa też wiarę w rzetelność i obiektywizm mediów należących do tego koncernu w Polsce...

KURSY WALUT:

1 USD = 4.22 PLN | 1 PLN = 0.24 USD

Źródło: Narodowy Bank Polski. Kursy z 2 dni przed datą wydania.

WHITE EAGLE MEDIA, LLC
55 Broad St. Suite 220, New Britain, CT 06053

Sales & Editorial: (860) 223-1150
Email: info@whiteeaglenews.com
Toll Free: (800) 668-0667

www.whiteeaglenews.com

Publisher & Managing Partner

Darek Barcikowski – publisher@whiteeaglenews.com

Editor-in-Chief & Managing Partner

Marcin A. Bolec – editor@whiteeaglenews.com

Associate Editor: Joanna Szybiak

Office Manager: Barbara Styrzula

Advertising: Helena Boczoń

Graphics:

Tomasz Świętoniowski,
Zbigniew Czeranowski,
Barbara Styrzula

www.BialyOrzel24.com

Reporters:

Marek Kania, Barbara Bilińska Bolec,
Agnieszka Granatowska, Edward Bolec,
Robert Strybel, Halina Kossak, Halina Głowacka,
o. Tymoteusz Michał Tarnacki, Anna Miler,
Sylvia Wadach Kloczkowska, Piotr A. Piasecki

Contributors:

Robert Rothstein, Czesław Michałowski,
Ryszard Urbaniak, Zofia Braun,
Tomasz Moczerniuk, Barbara Szenk,
Dominika Heyduk, Bogumiła Gładysz,
Arkadiusz Rogowski

Intern & Special Projects Manager:

Aleksandra Szykielewska

 [Facebook.com/BialyOrzel24](https://www.facebook.com/BialyOrzel24)

The White Eagle is a biweekly publication of White Eagle Media LLC. The content of this publication may not be reprinted or re-transmitted in whole or in part without the expressed written consent of the publisher. White Eagle Media assumes no responsibility for advertising content or errors but will reprint whatever part of the advertisement needs corrections if written notice is submitted within a week of the date of publication. Unsolicited photos will not be returned. The newspaper accepts no responsibility for unsolicited manuscripts, photographs or artwork.

The White Eagle welcomes letters from its readers. Letters must be signed and include a daytime telephone number. Letters may be edited for space restrictions. Back issues can be ordered by sending a request specifying the edition and date as well as a processing fee of \$5.00 per copy. Some issues may no longer be available. Annual subscriptions are available at the rate of \$89. Semiannual subscriptions are available at a rate of \$49. All requests, inquiries and unsolicited content should be sent to White Eagle Media LLC P.O. Box 52057, Boston, MA 02205.

wypadki samochodowe

jazda pod wpływem alkoholu

sprawy cywilne i karne

kupno i sprzedaż nieruchomości

rozwoły

poślizgnięcia i upadki

testamenty i sprawy spadkowe

Wisniowski & Sullivan
attorneys at law**Wanda L. Wisniowski**
wwisniowski@wsattorney.com**Timothy Sullivan**
timsullivan@wsattorney.com

Twoja zaufana, polska kancelaria prawna
w samym sercu „Małej Polski” specjalizująca się
w wielu dziedzinach prawa.

Mówimy po polsku – służymy pomocą.

2 DOGODNE LOKALIZACJE:

55 Broad Street
2 piętro
New Britain, CT
☎ 860-225-9912

35 North Main Street
Suite 2F
Southington, CT
☎ 860-620-9335

**Wisniowski &
Sullivan LLC**
Attorneys at Law

STOMATOLOGIA
Kosmetyczna i RodzinnaMoja obietnica
dla Ciebie„W moim gabinecie
zawsze dostaniesz więcej.Więcej uwagi, więcej opieki, więcej
usług, bardziej naturalne rezultaty.Wybierając mój gabinet,
wybierasz wszystko, co najlepsze,
bez kompromisów”**Dr. Elżbieta
Basil**Zadzwoń
dzisiaj!**860-225-2121****DoctorBasil.com**411 Osgood Avenue, New Britain
10 North Main St., West Hartford

- **Nieruchomości**
– mieszkalne oraz komercyjne
- **Ekspertyzy lokatorów**
- **Obsługa spółek i przedsiębiorstw**
- **Testamenty**
- **Sprawy imigracyjne**
- **Sprawy spadkowe**

Certyfikowany ekspert ds. nieruchomości mieszkalnych – TYLKO jeden z 9 w całym stanie!

**Board Certified Specialist
Residential Real Estate****MONIKA GRADZKI** adwokat

THE *Gradzki*
LAW FIRM, LLC

17 Lenox Place, New Britain, CT 06052
e-mail: Monika@Gradzkilegal.com, www.gradzkilegal.com☎ **860-993-1400**

„Nasza reputacja mówi za siebie!”

13. rocznica katastrofy smoleńskiej

10 kwietnia br. przypadała 13. rocznica katastrofy smoleńskiej, w której zginęło 96 osób, w tym prezydent RP Lech Kaczyński z małżonką Marią. W Krakowie i Warszawie odbyły się obchody upamiętniające ofiary tej największej tragedii narodowej w dziejach powojennej Polski.

10 kwietnia 2010 r. tuż przed godziną 9 rano w lesie w pobliżu lotniska Smoleńsk-Północny rozbił się samolot specjalny Tu-154M, którym para prezydencka Lech i Maria Kaczyńscy lecieli do Katynia na uroczystości 70. rocznicy zbrodni katyńskiej. Oprócz nich na pokładzie maszyny znajdowały się 94 osoby, w tym wielu wysokich rangą urzędników państwowych, dowódców wojskowych oraz duchownych. Wszyscy zginęli.

W uroczystościach na Wawelu wziął udział prezydent RP. Andrzej Duda upamiętnił spoczywającą w krypcie Katedry parę prezydencką. Wziął udział w mszy świętej, a następnie złożył wieniec przed sarkofagiem śp. Marii i Lecha Kaczyń-

skich. Prezydent Duda odwiedził też krakowskie cmentarze, gdzie złożył wieniec na grobach ofiar tragedii z 2010 roku.

Tego samego dnia uroczyste obchody z udziałem prezydenta RP odbyły się też w Warszawie. W Świątyni Opatrzności Bożej Andrzej Duda złożył wieniec na grobach śp. Ryszarda Kaczorowskiego, śp. ks. Józefa Jońca, śp. ks. Zdzisława Króla i śp. ks. Andrzeja Kwaśnika oraz przy tablicy upamiętniającej ofiary katastrofy smoleńskiej. Natomiast na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach prezydent RP złożył wieniec przed pomnikiem Ofiar Katastrofy Smoleńskiej oraz na sąsiadujących grobach.

Pamięć ofiar uczczono także na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie – przed pomnikiem Ofiar Tragedii Smoleńskiej 2010 roku oraz przed Pomnikiem śp. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Andrzej Duda złożył też wieniec przed tablicą poświęconą śp. prezydentowi RP Lechowi Kaczyńskiemu.

Główne obchody 13. rocznicy katastrofy smoleńskiej odbyły się jednak dopiero tydzień później, w niedzielę, 16 kwietnia.

Prezydent RP złożył wieniec na grobach ofiar katastrofy smoleńskiej spoczywających na Powązkach

Termin obchodów przeniesiono na tę datę z uwagi na przypadające wcześniej święta Wielkanocne. Obchody rozpoczęła msza św. w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa Oblubieńca w Warszawie, w której uczestniczyli m.in. premier Mateusz Morawiecki, marszałek Sejmu Elżbieta Witek i wicepremier Mariusz Błaszczak. Następnie uczestnicy porannej mszy świętej upamiętniającej ofiary katastrofy smoleńskiej przeszli

przed Pałac Prezydencki na Krakowskim Przedmieściu, gdzie odczytano apel pamięci i złożono kwiaty. Apelowi, który rozpoczął się od hymnu narodowego, towarzyszyła asysta wojskowa; następnie odczytano nazwiska ofiar tragedii smoleńskiej, odmówiono modlitwę. W ceremonii wzięli udział przedstawiciele rodzin ofiar katastrofy smoleńskiej oraz przedstawiciele rządu i politycy, m.in. prezes PiS Jarosław Kaczyński.

Liderzy Koalicji Obywatelskiej wspólnie ogłosili start kampanii wyborczej

Razem po zwycięstwo?

– Skończył się też czas przygotowań. Ruszamy dzisiaj jako Koalicja Obywatelska z naszą kampanią – ogłosił Donald Tusk 17 kwietnia w Białej Podlaskiej.

Przewodniczącemu PO podczas obozowania o oficjalnym starcie kampanii wyborczej Koalicji Obywatelskiej towarzyszył prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski. Obaj liderzy zapewniali o chęci współpracy i zadeklarowali, że wspólnymi siłami będą pracować na zwycięstwo wyborcze opozycji.

Podczas spotkania z mieszkańcami Białej Podlaskiej Donald Tusk ogłosił także nazwisko szefowej sztabu wyborczego Koalicji Obywatelskiej. Pokieruje nim Wioletta Paprocka-Ślusarska, mazowiecka radna KO i szefowa gabinetu prezydenta Warszawy Rafała Trzaskowskiego.

W trakcie swego wystąpienia Donald Tusk nie szczędził słów krytyki pod adresem partii rządzącej. – Kiedy władza staje się mafią, ludzie mają prawo czuć niepewność co do swoich losów. Nie chcę nadużywać mocnych słów, ale po tych ośmiu latach widać, że PiS chce zniszczyć

sądy, żeby nie odpowiadać przed nimi, zniszczyć media, żeby nikt o niczym nie wiedział – stwierdził lider PO. Nawiązał też do aktualnego kryzysu związanego z ukraińskim zbożem oraz przypomniał o aferach z ostatnich lat.

Z kolei Rafał Trzaskowski przekonywał, nawiązując do właśnie zainaugurowanej kampanii wyborczej, że „najważniejsza jest determinacja i rozmowa, chęć spotkania się z ludźmi. Jeśli starczy nam czasu na taką otwartą rozmowę, to jestem przekonany, że wygramy te wybory”.

Podczas spotkania w Białej Podlaskiej Donaldowi Tuskowi towarzyszył prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski

Więcej ekspertów z zakresu medycyny sercowo-naczyniowej

Ekspertyzy w dziedzinach:

- Obrazowania serca
- Chorób układu krążenia
- Echokardiografii
- Nieinwazyjnej medycyny sercowo-naczyniowej

Lekarz mówi w języku angielskim i polskim

Przyjmuję nowych pacjentów:

NEW BRITAIN
100 Grand Street
860.224.5694

PROSPECT
74 Waterbury Road, Suite 1
203.527.9137

Hartford HealthCare
Heart & Vascular Institute

Marcin R. Dada, MD

AMERYKAŃSKA CZĘSTOCHOWA
DUCHOWA STOLICA POLONII

THE NATIONAL SHRINE OF OUR LADY OF CZESTOCHOWA
654 FERRY ROAD, PO BOX 2049, DOYLESTOWN, PA 18901
TEL. 215-345-0600 EMAIL: INFO@CZESTOCHOWA.US
WWW.CZESTOCHOWA.US

Sprzedaż / Kupno domów

Greenpoint - Maspeth - Ridgewood

Sophie Bednarczyk Realty
Lic. Real Estate Broker / Owner
Tel. 646-234-5903
sophiebrealty@gmail.com

Zgłoś swój dom
do sprzedaży
Solidni klienci czekają!
Apartamenty
i sklepy do wynajęcia
Notary public

SŁONECZNA FLORYDA
KUPNO - SPRZEDAŻ - WYNAJEM

FT. LAUDERDALE • MIAMI • PALM BEACH

South Florida Professional Bureau of Real Estate

Roman Tryndus P.A.

Direct: 754-235-0378
houseroman@yahoo.com
www.myhouseflorida.net

→ DOMY → BIZNESY
→ MIESZKANIA → HOTELE
→ GALERIE

NIERUCHOMOŚCI NA FLORYDZIE

oraz przy słynnym Źródleku Młodości (Warm Mineral Springs)

KUPNO - SPRZEDAŻ - DOMY - DZIAŁKI

• SARASOTA • NORTH PORT • VENICE • PORT CHARLOTTE

17 LAT DOŚWIADCZENIA NA LOKALNYM RYNKU

Agata Bulanda PA preferred SHORE

Realtor - Notary Public

50 S. Lemon Ave. Ste 302, Sarasota, FL 34236
Biuro: 941-999-1179, cell 941-323-6519
agatabulanda@msn.com
agatabulanda.preferredshore.com

MÓWIĘ
PO POLSKU
MÓWIĘ
PO POLSKU
SL 3123922

We invite you to visit us!

The American Institute of Polish Culture, Inc.

Phone: 305.864.2349
e-mail: info@ampoloinstitute.org
www.ampoloinstitute.org

**Honorary Consulate
of the Republic of Poland**

Blanka A. Rosenstiel, Honorary Consul
Phone: 305.866.0077
e-mail: polconsulfl@yahoo.com

**Chopin Foundation
of the United States, Inc.**

Phone: 305.868.0624
e-mail: info@chopin.org
www.chopin.org
Competitions • Concerts • Scholarships

1440 79 th Street Causeway, Suite 117, Miami, Florida 33141

REPREZENTACJA PRZED IRS'em w języku POLSKIM

audyty • błędne naliczenia • windykacje • zajęcia majątku

Nie podejmuj walki z IRS samemu. Potrzebujesz pomocy? Zadzwoń!

Barbara Mrozik, E.A. - Enrolled Agent
MÓWIĘ PO POLSKU, pracujemy w każdym stanie USA!
Enrolled Agent jest najwyższym poziomem certyfikacji udzielanej
przez amerykański Urząd Skarbowy
☎ 203-301-0555 ☎ 203-515-5709 ✉ mgrouptax@gmail.com

Ponad 10 lat
doświadczenia!

Wielki Bal Dziennikarski

Z okazji 20-lecia gazety
„**BIAŁY ORZEŁ**”

*Celebrate
with us!*

**Sobota
29 kwietnia
2023 r.**

**Specjalni
goście
ze świata
mediów
i rozrywki**

Muzyka:
**DJ Mariusz
Wierzbicki
z Bostonu**

6 PM – 1 AM

Sala bankietowa „Sokolnia”
201 Washington Street
New Britain, Connecticut

Wykwintna kolacja
serwowana przez
restaurację „Belvedere”.

- Toast szampanem
- OPEN BAR

W programie:

- **pokaz tańców towarzyskich**
- **degustacja wódek V1**
- **inne niespodzianki**

**UWAGA! DOSTĘPNE
OSTATNIE STOLIKI**

*Stroje
wieczorowe*

Bilety w cenie \$125 do nabycia na BialyOrzel20.com oraz w redakcji „Białego Orła” i sklepach: MaxMart w New Britain, Bałtyk Deli w Bostonie, Bernat Deli w Chicopee.
Rezerwacje stolików: 860.223.1150, info@whiteeaglenews.com

SPONSORZY BALU:

DOUBLE K TRUCKING
DUMPSTER RENTAL AND SERVICES

Gary L. Bridgman
Attorney
Death and Texas
Question the inevitable

sling
KALINOWSKI
General Construction, Inc.

W OBIEKTYWIE

↓ ST. LOUIS, MO – 28 marca

Polski Konsulat w St. Louis

W Kaplan Feldman Holocaust Museum odbył się wykład pt. „Polish-Jewish Memory Wars”. Na zdj. prelegent dr Zachary Mazur i konsul honorowy RP w St. Louis Wojciech Golik.

↓ HARTFORD, CT – 1 kwietnia

PSS Hartford

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotniej w Hartford podczas sobotnich zajęć przed świętami przygotowali własnoręcznie palmy oraz inne wielkanocne ozdoby.

↓ BRIDGEPORT, CT – 8 kwietnia

Archiwum parafii

Obchody Triduum Paschalne w parafii św. Michała Archanioła w Bridgeport miały niezwykle uroczysty przebieg oraz oprawę. Na zdj. straż przy Bożym Grobie w Wielką Sobotę.

↓ FILADELFA, PA – 10 kwietnia

PKM

Występ zespołu folklorystycznego PKM Polish Folk Dance Ensemble był jedną z atrakcji 10. edycji „Dyngus Day”, która odbyła się w filadelfijskim Dagwood’s Pub.

↓ MANHATTAN, NY – 12 kwietnia

facebook.com

Senator RP Kazimierz Ujazdowski spotkał się w Nowym Jorku z prof. Bożeną Leven, dyrektorką Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce – PIASA.

↓ CHICAGO, IL – 13 kwietnia

PMA

Ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski, rektor KUL Jana Pawła II, odwiedził Muzeum Polskie w Ameryce. Na zdj. z dyrektorką zarządzającą muzeum Małgorzatą Kot.

↓ TARPON SPRINGS, FL – 15 kwietnia

Archiwum szkoły

Uczniowie kl. VIII Polskiej Szkoły im. Marii Skłodowskiej-Curie dołączyli do akcji „Żonkile”, upamiętniającej 80. rocznicę powstania w Getcie Warszawskim.

↓ SALEM, MA – 16 kwietnia

facebook

W Niedzielę Miłosierdzia Bożego mszę św. w Sanktuarium św. Jana Pawła II Bożego Miłosierdzia w Salem sprawował arcybiskup metropolita bostoński kard. Sean Patrick O'Malley.

↓ GREENPOINT, NY – kwiecień

facebook.com/pilsudski.org

Załoga Instytutu Piłsudskiego pracuje nad digitalizacją kolekcji ambasadora RP w Berlinie Józefa Lipskiego. Część kolekcji zostanie opublikowana na stronie pilsudski.org.

Organizowaliście lub braliście udział w ciekawym wydarzeniu. Chcecie, aby wiadomość o nim ukazała się w naszym „Obiektywie”?

Prosimy o przesłanie zdjęcia z krótkim opisem wydarzenia oraz informacją, kto jest autorem fotografii na adres: info@whiteeaglenews.com.

Nutmeg Home Assistance

Zatrudnimy opiekunki z doświadczeniem do pracy ze starszymi osobami

Praca z zamieszkaniem oraz na godziny

Lic # HCA0001048

 860-560-6116 oraz 860-794-0766

Marihuana jest legalna dla osób w wieku 21+

Marihuana jest legalna dla dorosłych w wieku 21 lat i starszych w Connecticut. Bądź na bieżąco z nowymi przepisami dotyczącymi kupowania, posiadania i używania marihuany.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O:

- Ochronie dzieci i zwierząt domowych przed przypadkowym zażyciem
- Bezpiecznym prowadzeniu pojazdów
- Objawach problematycznego użycia

Odwiedź BeInTheKnowCT.org

BE IN THE KNOW
CANNABIS CT

BEZPŁATNA AKADEMIA dla Certyfikowanych Asystentów Pielęgniarskich

(Certified Nursing Assistant – CNA)

Zacznij karierę w służbie zdrowia dzięki bezpłatnemu szkoleniu w naszej Akademii dla CNA.

Nowe kursy ruszają co sześć tygodni.

Aplikuj już dziś!

www.hfsc.org

Zwiąż swoją przyszłość zawodową z pielęgniarstwem.

Bezpłatne szkolenie

Zacznij swoją karierę bez ponoszenia kosztów związanych z uzyskaniem dyplomu.

Nauka i praktyka

Szkolenie połączone jest z praktycznymi zajęciami w zakresie różnych dziedzin medycyny odbywającymi się w naszej placówce.

Rozwój zawodowy

Po ukończeniu szkolenia możesz podjąć pracę w zawodzie.

Mentoring

Ucz się od wykwalifikowanych i doświadczonych pielęgniarzy i pielęgniarek.

TRWAJĄ ZAPISY!

Nasze pięciodniowe szkolenie przygotowuje Cię do uzyskania certyfikatu jako Certyfikowany Asystent Pielęgniarski (CNA). Ilość miejsc ograniczona do 8 osób na każdy kurs.

Zajęcia:

Hospital for Special Care
Centrum Badań i Edukacji
370 Osgood Avenue
New Britain, CT 06053

Praktyki:

Hospital for Special Care
główny kampus
2150 Corbin Avenue
New Britain, CT 06053

Szkolenie jest bezpłatne.

Koszt podręczników i ubrań ochronnych ponoszą kursanci.

Kurs CNA oraz egzamin w celu uzyskania certyfikacji dostępne są tylko w języku angielskim. Aplikanci muszą płynnie władać językiem angielskim.

Hospital for Special Care

Zgłoś się już dziś!

Aplikuj na www.hfsc.org
lub zadzwoń pod

860-223-2761

WinDoorfull Imports Inc.

Let Windoorfull make it WONDERFUL!

We help turn your ideas into reality.

W naszym sklepie oferujemy:

- Świetnej jakości okna dwu- oraz trzyszybowe w kolorze białym i czarnym
- Drzwi balkonowe jednoskrzydłowe, french door i drzwi przesuwne
- Nowoczesne drzwi zewnętrzne
- Rolety dzień i noc
- Moskitiery do okien i drzwi
- Rolowane rolety zewnętrzne na drzwi i okna
- Rolowane bramy garażowe
- Polskie dachy i rynny
- Dekoracyjne panele 3D

Mówimy po polsku!

Zapraszamy już dziś do kontaktu oraz do odwiedzin naszych sklepów

Contact Us Now

97-38 99th Street
Ozone Park, NY 11416
800 River Drive,
Garfield, NJ 07026
www.windoorfull.com

NYC 716-404-3300
store@windoorfull.com

NJ 973-246-4875
storenj@windoorfull.com

Gary L. Bridgman, Attorney

Death and Taxes inevitable? Perhaps not.

Consider an experienced tax attorney with over 35 years experience in income and estate tax matters: planning, audits, appeals and litigation.

100 Mechanic Street, #80 Southbridge, MA 01550
Phone: 508-765-7085, Fax: 508-765-1238
Email: gbridgman@earthlink.net, http://www.gbridgman.com/

We offer competitive pricing for tax return preparation and do not charge for consultation and review of your prior year's tax returns.

Słoneczna Floryda dla Ciebie!

FLORYDA
Sarasota - Bradenton - Venice - NorthPort

- Kupno nieruchomości i pomoc w przeprowadzce na Florydę
- Nieruchomości bankowe
- Biznesy
- Działki budowlane
- Inwestycje

Jako właściciel budynków na wynajem pomogę w znalezieniu właściwej inwestycji i zadbam o właściwe zarządzanie.

REALTY EXECUTIVES

Mario Mlotkowski
REALTOR / PUBLIC NOTARY
(941) 822-1688
www.941HomesForSale.com

Nie przepłacaj za przybycie w wielkim stylu!

Wesela • Randki • Bale
Wydarzenia sportowe
Transport z lotniska 24/7
Spotkania biznesowe...
i wiele innych!

Euro KK
Limo, Inc.

 508-943-1731 eurokklimo@gmail.com
121 Worcester Rd., Webster, MA 01570
www.facebook.com/kklimousines

Nasza
infolinia
jest czynna
24/7

BIZNES PROWADZONY PRZEZ KOBIETY

MYŚLISZ O KUPNIE,
SPRZEDAŻY BĄDŹ INWESTYCJI?
ZADZWOŃ ALBO WYŚLIJ SMS:
860-597-8480

„Exceptional Service, Extraordinary Results”

JOANNA LUTRZYKOWSKI
REALTOR

200 West Main Street, Avon, CT 06001

CT License: RES.0815607

 Joanna.Lutrzykowski@raveis.com
 [@joannalutrzykowski_realtor](https://www.instagram.com/joannalutrzykowski_realtor)
 [JoannaLutrzyk_RealEstateAgent](https://www.facebook.com/JoannaLutrzyk_RealEstateAgent)

WILLIAM RAVEIS
REAL ESTATE • MORTGAGE • INSURANCE

**DZIAŁAJ
SZYBCIEJ
Z SZYBKIM
INTERNETEM
GONETSPEED**

500 x 500 MBPS
JUŻ OD
\$39.95*

*Dostępne też inne pakiety cenowe i prędkości.
Po więcej informacji odwiedź naszą stronę jeszcze dziś
www.gonetspeed.com lub zadzwoń pod nr 1-855-891-7291

 GONETSPEED
Connecting Communities

 **NOACK'S MEAT
PRODUCTS**

1112 East Main Street, Meriden, CT 06450

Tel. 203-235-7384, Fax 203-235-3281

Email: sales@noacks.com, www.noacks.com

Świątuj z naszymi doskonałymi kiełbasami i szynkami!

Nasze wyroby to najwyższa jakość i sprawdzony, wspaniały smak.

Godziny otwarcia: wtorek - czwartek 8-5:30, piątek 8-6, sobota 8-5, niedz., pon. – zamknięte

**EMPLOYMENT OPPORTUNITY
at a family-owned business**

 PEERLESS
PRECISION MACHINING SINCE 1942

5 Peerless Way, Enfield, CT 06082
tel. 860-763-5557

**CNC/Manual VTL
CNC/Manual Machinists**

- Knowledge of drawings, geometric dimensions & tolerances
- Able to use standard measuring instruments, micrometers, depth gages, verniers
- Strong math and problem solving skills

Benefits

- Insurance, health, dental & vision – Life insurance fully company paid
- 10 Paid Holidays and vacation
- 401K with match

Work week four 10-hour days and Friday overtime
Willing to train the right candidate

Please send resume and/or contact information to
sales@peerlesstool.com

**PRACA
w rodzinnej firmie**

 PEERLESS
PRECISION MACHINING SINCE 1942

5 Peerless Way, Enfield, CT 06082
tel. 860-763-5557

**CNC/Manual VTL
CNC/Manual Machinists**

- Znajomość rysunku technicznego, geometrycznej specyfikacji wyrobów i tolerancji
- Umiejętność korzystania ze standardowych przyrządów pomiarowych, mikrometrów, głębokościomierzy, wernierów
- Doskonała znajomość matematyki i zdolność analitycznego myślenia

Świadczenia

- Ubezpieczenie zdrowotne, stomatologiczne i okulistyczne; w pełni opłacone ubezpieczenie na życie
- 10 dni płatnego urlopu
- Program 401K z dofinansowaniem

Praca 4 dni w tygodniu po 10 godzin, piątki jako nadgodziny (overtime)
Przeszkolimy odpowiednich kandydatów

Prosimy o przesłanie CV oraz danych kontaktowych na
sales@peerlesstool.com

Miasto New Britain uczci polskie święta: Dzień Flagi i Święto Konstytucji 3 Maja

Biało-czerwona flaga przed ratuszem

Wtorek, 2 maja, o godzinie 9:30 rano przed ratuszem miasta New Britain przy 27 West Main Street odbędzie się ceremonia wciągnięcia na maszt polskiej flagi z okazji Święta Flagi, obchodzonego w Polsce właśnie tego dnia, oraz Święta Konstytucji 3 Maja, przypadającego dzień później.

Według miejskiego radnego Krzysztofa Rutkowskiego, będzie to pierwszy raz w historii, kiedy władze miasta oficjalnie uczczą te polskie święta. – Na pewno pierwszy raz, odkąd mieszkam w New Britain, naprzeciwko ratusza zawisnie pol-

ska flaga – stwierdza w rozmowie z „Białym Orłem” wieloletni mieszkaniec miasta pełniący swoją drugą kadencję w radzie miasta.

Po ceremonii przed ratuszem odbędzie się bezpłatny poczęstunek dla jej uczestników. W miejskim Central Parku naprzeciwko ratusza często odbywają się podobne ceremonie, podczas których wznoszone są flagi różnych państw reprezentowanych wśród mieszkańców New Britain. Wg radnego Krzysztofa Rutkowskiego polska ceremonia na początku maja, zainaugurowana w tym roku, ma się stać stałą tradycją.

 WEM

Obchody Święta Flagi RP oraz Konstytucji 3 Maja odbędą się w Central Parku naprzeciw ratusza

 VisitCT

UZDROWICIEL

BEZPŁATNA PORADA TELEFONICZNA

Leszek Richmond
POMAGAM na ODLEGŁOŚĆ.
DOSKONAŁE REZULTATY.

100 % Naturalnie. Wszelkie Dolegliwości i Objawy:
Depresja, Stres, Nerwice, bóle Głowy i Migreny
Nadwaga, bóle Kręgosłupa i Stawów, Astma,
Bezsennosc, Moczenie oraz wiele innych u Dzieci i Dorosłych.

24 LATA DOŚWIADCZENIA.
TYSIĄCE WDZIĘCZNYCH OSÓB.

 250.480.7899

www.LESZEKRICHMOND.com

JESTEM by POMÓC

Tradycyjna polska kuchnia NA KAŻDĄ OKAZJĘ!

CATERING
u EDYTY

**TANIO
SMACZNIE
FACHOWO**

komunie, chrzty, wesela, pogrzeby,
rocznice, urodziny, spotkania firmowe
i wszelkiego rodzaju imprezy okolicznościowe

Polecamy domowe wypieki, ciasta i torty
oraz tradycyjny, swojski stół z kielbasami,
boczkami, smalczykiem i wiejskim chlebem

Z dostawą
do domu
na terenie
całego
stanu!

Zadzwoń po wycenę i informacje:

Edyta Kulak 203-224-9470

TEACHERS
federal credit union

Grazyna
Maciejewska

Mortgage Loan Officer

C: 203-948-6084

E: grazynam@teachersfcu.org

NMLS # 773354

LENDING IN ALL 50 STATES

MYŚLISZ O FLORYDZIE?

PALM BEACH COUNTY

1/1.5 condo, central A/C only \$92K;
beautifully upgraded 1/1.5 condo for \$125K;
great 3/2 villa with a private pool only \$445K

Please call Barbara Pluta
SANDALS REALTY GROUP

 561.358.1773

New Britain Memorial Sagarino Funeral Home

Od ponad 100 lat pomagamy rodzinom zaplanować uroczystości pogrzebowe. Od tradycyjnych pogrzebów po kremacje, nagrobki oraz stypy – troskliwie zajmujemy się każdym detalem. Przekonaj się, dlaczego w ciężkich chwilach możesz zawsze na nas liczyć.

444 Farmington Avenue tel. 860-229-0444
New Britain, CT 06053 www.newbritainsagarino.com

Ann Targonski

W NAJTRUDNIEJSZYCH
CHWILACH
MOŻESZ NA NAS LICZYĆ

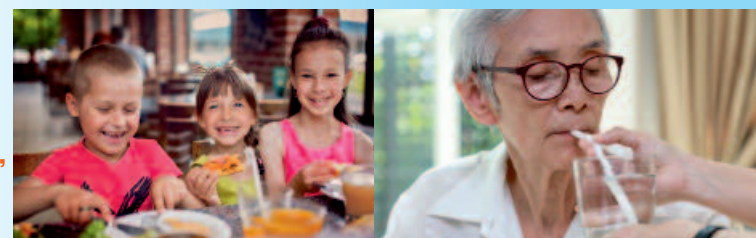
Logopeda - Orofacial Myologist

Terapia dla dzieci i dorosłych

- ✓ Terapia mowy i ćwiczenia prawidłowej wymowy.
Speech-Language Therapy.
- ✓ Neurobiologiczna stymulacja funkcji poznawczych – Metoda Krakowska. **Neurobiological stimulation of cognitive functions using Cracov's Method.**
- ✓ Terapia jedzenia, wybiórczość jedzenia i połykania.
Feeding, swallowing, dysphagia, picky eaters.
- ✓ Węzidełka. Myofunctional therapy stymuluje poprawną wymowę, jedzenie oraz połykanie.
Tongue/Lip ties. Myofunctional therapy to improve articulation, feeding, swallowing.

Praca z dziećmi i dorosłymi z zaburzeniami zarówno po polsku jak i po angielsku:

- ✓ ze spektrum autyzmu ✓ Apraxia of Speech
- ✓ zespołami genetycznymi ✓ afazją
- ✓ porażeniem, udarem, po wypadkach
- ✓ opóźnionym rozwojem mowy
- ✓ problemami artykulacyjnymi ✓ dysleksją

- Przyjmuję w gabinecie, dojeżdżam do klienta oraz prowadzę terapię online
- Pracuję w weekendy • Gabinety w Woodbridge oraz Middletown • Elastyczne godziny przyjęć

BrainWork Speech Therapy

 860-941-2938

www.brainworkspeechtherapy.com

Bezpośredni kontakt w języku polskim i angielskim.

Dostępność telefoniczna poza godzinami terapii.

Czas trwania pojedynczej sesji: 30-45 minut

Wielkanoc w Connecticut

Niedziela Palmowa w kościele Świętego Krzyża w New Britain

facebook.com - Mariusz Bielski

Członkowie Chóru Młodych Serc przybyli do świątyni w ludowych, polskich strojach i z własnoręcznie zrobionymi palmami

Polowanie na jajka u „Słowian”

facebook.com - Słowianie

Wielkanocne polowanie na jajka jest jedną z tych tradycji, które najmłodszy członkowie zespołu „Słowianie” ze Stamford lubią najbardziej. Ze względu na deszczową aurę spotkanie odbyło się w szkolnej sali, ale radości z nabieranych do koszyczków smakołyków i tak było co niemiara!

Niedziela Palmowa w Stamford

facebook.com - Słowianie

W Niedzielę Palmową członkowie zespołu „Słowianie” wzięli udział w mszy św. w kościele Holy Name of Jesus w Stamford, a następnie udali się pod pomnik św. Jana Pawła II w związku z przypadającą tego dnia 18. rocznicą śmierci polskiego papieża.

Zajączek w Hartford

facebook.com - Słowianie

1 kwietnia Polską Szkołę Sobotnią w Hartford odwiedził wielkanocny Zajączek. Świąteczny gość rozdał dzieciom słodkości i chętnie zbijał piątki oraz pozował do pamiątkowych zdjęć.

Święcenie pokarmów w polskich parafiach w New Britain

© Robert Iwanicki

W Wielką Sobotę w polskich parafiach Świętego Krzyża oraz Najświętszego Serca Jezusa w New Britain odbyło się tradycyjne poświęcenie pokarmów na wielkanocny stół.

Odwiedziny wielkanocnego zajęczka w Bridgeport

© Archiwum szkoły

W ostatnią sobotę przed świętami Szkołę Kultury i Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II w Bridgeport odwiedził wielkanocny zajęczek, który rozdał dzieciom słodkości ufundowane przez firmę Lowell Foods. Tego dnia na uczniów czekały jeszcze inne atrakcje, m.in. wspólne robienie kartek świątecznych, malowanie pisanek i robienie palm.

Święconka w Haller Post

© Robert Iwanicki

W Wielkanocną Niedzielę w weterańskiej placówce Haller Post w New Britain odbyła się tradycyjna święconka. O przygotowanie smacznego posiłku zadbały jak zawsze członkinie Korpusu Pomocniczego Pań. Obecny był też ks. Stanisław Dudek z parafii Sacred Heart, który poświęcił potrawy i pobłogosławił uczestników wielkanocnego spotkania.

Wielka Sobota w Stamford

© Archiwum parafii

Parafianie z kościoła Holy Name of Jesus w Stamford w Wielką Sobotę zgromadzili się w parafialnej sali, gdzie odbyło się tradycyjne poświęcenie koszyczków z wielkanocnymi specjaliami.

Polonia wzięła udział w procesjach, które przeszły ulicami Bridgeport i New Britain w Wielki Piątek

Uliczna Droga Krzyżowa

NEW BRITAIN

 Archiwum SJP w New Britain

W wieczornej Drodze Krzyżowej, która przeszła w Wielki Piątek ulicami New Britain, wzięła udział liczna Polonia. Poczet sztandarowy wystawiła Szkoła Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II, obecni byli też polscy harcerze i harcerki oraz przedstawiciele lokalnych polonijnych organizacji. W sumie w ulicznej procesji uczestniczyło kilkaset osób, które modliły się i dawały wyraz swej wierze.

BRIDGEPORT

 Diecezja Bridgeport

Polska parafia św. Michała Archanioła na czele z proboszczem o. Norbertem Siwińskim była jedną z dziewięciu parafii, które współorganizowały tegoroczną uliczną Drogę Krzyżową w Bridgeport – pierwszą po trzyletniej przerwie spowodowanej pandemią. W procesji uczestniczyli liczni polscy parafianie, a członkowie parafialnej grupy „Moc i Siła” wzięli udział w inscenizacji III i IV stacji.

4. edycja festiwalu „Skąd nasz ród” w Polskiej Sobotniej Szkole im. A. Mickiewicza w Stamford

Wyprawa nad Bałtyk

 Archiwum PSS Stamford

Tematem przewodnim tegorocznej edycji szkolnego festiwalu „Skąd nasz ród” było Pomorze

25 marca w Polskiej Sobotniej Szkole im. Adama Mickiewicza w Stamford odbyła się 4. edycja festiwalu „Skąd nasz ród”. Wygląda na to, że wydarzenie to na stałe już wpisało się w szkolny kalendarz.

W tym roku tematem przewodnim było Pomorze. Uczniowie, nauczycielki i rodzice przygotowali dekorację, dzięki której można było poczuć się prawie jak nad Bałtykiem. W sali gimnastycznej ustawiono m.in. makietę Trójmiasta, w której znalazły się charakterystyczne dla trzech miast elementy architektury, w tym sopockie moło, ulica Długa w Gdańsku, żuraw nad Motławą, gdyński port czy model żaglowca „Dar Młodzieży”. Pojawiły się też liczne plakaty i prace plastyczne nawiązujące do historii i za-

bytków z innych znajdujących się na Pomorzu miast, m.in. Szczecina, a także ich herby.

Podczas festiwalu zaprezentowana została historia tego regionu, przedstawiono pokrótce najśłynniejsze zabytki oraz sylwetki słynnych postaci wywodzących się z Pomorza. Przygotowany został także program artystyczny. Nie obyło się bez szant w wykonaniu dzielnych marynarzy – uczniów klasy 3. Czwartoklasiści zaśpiewali piosenkę „Bursztynek”, a uczniowie klasy 1 i 5-latkowie recytowali wierszyki o Bałtyku. Przedstawiona została także inscenizacja legend bałtyckich. Na koniec uczniowie mogli szukać muszli w piasku, malować, a także rozwiązywać łamigłówki związane z Pomorzem.

 WEM

Chcesz wkładać całe serce w to, co robisz?

Praca oferowana przez stan Connecticut ci to umożliwi. Prowadzimy nabór na stanowiska pracy w służbie zdrowia i z nią związane, oferujące duże korzyści i możliwości rozwoju kariery. Jeśli masz do tego serce, dołącz do nas.

Zgłoś się już dziś na ct.gov/ctstatejobs

Connecticut

 NOACK'S MEAT PRODUCTS

1112 East Main Street, Meriden, CT 06450

Tel. 203-235-7384, Fax 203-235-3281

Email: sales@noacks.com, www.noacks.com

Świętuj z naszymi doskonałymi kiełbasami i szynkami!

Nasze wyroby to najwyższa jakość i sprawdzony, wspaniały smak.

GODZINY OTWARCIA:

wtorek - czwartek 8-5:30, piątek 8-6, sobota 8-5, niedz., pon. – zamknięte

Szkoły CT: Wspieramy dzieci z problemami lokalowymi, Bez względu na wszystko

Jeżeli Państwa rodzina przenosi się z miejsca na miejsce, zapewnienie dzieciom stabilnego otoczenia może być wyzwaniem. Jednak nie musicie mierzyć się z tym sami.

Wszystkie szkoły w Connecticut udzielają wsparcia uczniom i rodzinom, które nie mają stabilnej sytuacji lokalowej lub doświadczają bezdomności.

Otrzymaj
anonimową
pomoc i wsparcie.

ct.gov/NoMatterWhat

DELIKATESY LASOWIAK

Polecamy
największy
wybór kiełbas, ciast
oraz garmażerki
w okolicy.

ZAPRASZAMY NA ZAKUPY!

DWIE DOGODNE LOKALIZACJE:

LASOWIAK DELI
2171 Boston Ave
Bridgeport, CT 06610
(203) 330-0733

LASOWIAK DELI
63 Derby Ave
Derby, CT 06418
(203) 735-1717

LASOWIAK – UDANE ZAKUPY ZA KAŻDYM RAZEM!

JOB OFFER

TRANSPORTATION PLANNER

Capitol Region Council of Governments

Apply at <https://crcog.org/about/job-opportunities/>

OFERTA PRACY

PLANISTA TRANSPORTU

Capitol Region Council of Governments

Aplikuj na <https://crcog.org/about/job-opportunities/>

SATURDAY
May 6th
7pm-11pm

PRESENTS

BIG NASTY

\$5 Ticket pre purchase @Paccwebsterma.com
\$10 at the door *All Members are FREE*

DRINK SPECIALS
ALL NIGHT

FREE POOL
TABLES

★ 37 Harris St. Webster, Ma ★

Sławek Gubernat

Twój agent nieruchomości

Pomogę Ci kupić
lub sprzedać dom.

Fachowe doradztwo,
znajomość rynku
i doświadczenie,
na którym możesz
polegać!

Sławek Gubernat – Real Estate Agent
New Haus Group
278 Broad St New Britain CT, 06053
Cell: (860) 967-9587, Office: 860-505-8796
Email: slawek@newhausct.com

Berkshire Hathaway Home Services
to niezawodny partner w sprzedaży bądź zakupie nieruchomości!

Maria (Jola) TURCZANIK
Tel. 860-573-5326

196 Berlin Turnpike, Berlin, CT 06037
E-mail: mariaturczanik@bhhsNE.com

**DOŚWIADCZENIE, WIEDZA
I TROSKA O KLIENTA**

- Bezpłatne konsultacje
- Dostęp do wykazu nieruchomości w całym stanie
- Wycena nieruchomości
- Pomoc w uzyskaniu pożyczki
- Pomoc w zatrudnieniu adwokata

**BERKSHIRE
HATHAWAY** | New England
HomeServices Properties

© 2014 An independently operated subsidiary of HomeServices of America, Inc., a Berkshire Hathaway affiliate, and a franchisee of BHH Affiliates, LLC. Berkshire Hathaway HomeServices and the Berkshire Hathaway HomeServices symbol are registered service marks of HomeServices of America, Inc. Equal Housing Opportunity.

Danuta Piątkowska w rozmowie z „Białym Orłem” opowiada o swojej nowej książce pt. „Polski akcent w American Expeditionary Forces”

Przywrócić pamięć

o. M. Czyżewski

Mówiono, że umierali dwa razy – pierwszy, gdy ginęli na polu bitwy i drugi – ponieważ umierali w tak młodym wieku. Amerykańscy żołnierze Wielkiej Wojny (1914-1918) uwiecznieni są na pomnikach, które mijamy w czasie spacerów po Nowym Jorku i na tablicach w przedsionkach wielu kościołów. Wielu z nich miało polskie nazwiska. To o nich piszą Danuta Piątkowska i Wiesława Piątkowska-Stepaniak w książce pt. „Polski akcent w American Expeditionary Forces. Historie prawdziwe, fascynujące i prawie zapomniane”.

Danuta Piątkowska na tle nowojorskiej panoramy prezentuje książkę „Polski akcent w American Expeditionary Forces”

Co było inspiracją do napisania tej książki?

Danuta Piątkowska: Pierwsza myśl pojawiła się wiele lat temu, gdy pracowałam nad monografią „Polskie kościoły w Nowym Jorku” i odwiedzałam każdy z nich kilka razy. Zauważyłam wówczas tablice w ich przedsionkach i obeliski kryjące się w cieniu architektury kościelnej, poświęcone pamięci poległych żołnierzy w I wojnie światowej. To byli parafianie np. kościoła Matki Bożej Częstochowskiej na Brooklynie lub św. Stanisława Kostki na Greenpoincie. Do tego doszły spostrzeżenia ze spacerów po Nowym Jorku, gdzie mieszkam już dość długo. Uwagę moją zwracały pomniki dedykowane po-

ległym żołnierzom Wielkiej Wojny (1914-1918), a na nich polskie nazwiska. Zrobiłam kwerendę, starając się znaleźć odpowiedź na pytanie, mianowicie ile takich pomników jest w nowojorskiej metropolii? Otóż jest ich 120. Oczywiście nie wszystkie mają polskie akcenty. Wtedy powstała myśl napisania małego przewodnika po mieście z uwzględnieniem pomników, tablic z polskimi nazwiskami żołnierzy. Jednak wiele pytań, które się wręcz narzucały, spowodowało zmianę koncepcji książki, rozszerzenie tematu, tym bardziej, że nasza wiedza o Polakach i Amerykanach polskiego pochodzenia w armii gen. Johna Pershinga jest bardzo mała.

We wstępie czytamy, że „niemal 10 procent oddziałów armii Stanów Zjednoczonych, walczącej na europejskich frontach I wojny światowej, składało się z Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia. To niezwykle fenomen (...).” Czym więc kierowali się rekruci z polskimi korzeniami zgłaszając się do wojska?

Fenomen ten jest tym bardziej niezwykle, że w momencie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny, co nastąpiło 6 kwietnia 1917 roku – w tym roku przypada 106. rocznica tego wydarzenia – Polonia stanowiła zaledwie nieco ponad 3 procent amerykańskiej populacji. To wówczas ówczesny prezydent USA Thomas Woodrow Wilson ogłosił ochotniczy pobór do wojska. Zgłosiło się około 100 tys. młodych mężczyzn, wśród których znalazło się aż 40 tys. Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia. Przed wojną armia USA liczyła tylko 100 tys. żołnierzy. Łącznie z ochotnikami to było jednak zbyt mało żołnierzy, aby mogli oni skutecznie pomóc państwu Ententy (Trójporozumienia) w ich trzyletniej już wojnie z państwami Centralnymi. (Trójprzymierze). Potrzebna była ponadmilionowa armia amerykańska i właśnie dlatego prezydent Wilson ogłosił obowiązkowy pobór do wojska. Pod koniec 1918 roku American Expeditionary Forces – AEF (Amerykańskie Siły Ekspedycyjne) liczyły 2 mln 800 tys. żołnierzy, z czego połowa walczyła w Europie. Szacuje się, że w AEF było około 250 tys. żołnierzy z polskimi korzeniami. Inne szacunki wskazują, że było to od 190 tys. do 300 tys. „Nasi” żołnierze, idąc do wojska, kierowali się różnymi pobudkami. Walczyli „za wolność naszą i waszą”, za wolność starej ojczyzny i z obowiązku wobec nowej ojczyzny. Na ich motywację wpłynęły bez wątpienia perspektywa awansu społecznego, indywidualne ambicje, odwaga, chęć szybkiego zdobycia amerykańskiego obywatelstwa. Z dumą fotografowali się w amerykańskich mundurach i w książce czytelnik znajdzie takie zdjęcia. Wpisywali się w ogólną patriotyczną atmosferę, która wtedy zdominowała amerykańskie społeczeństwo, choć zaledwie rok wcześniej Wilson wygrał prezydenckie wybory, głosząc hasło utrzymania Ameryki z dala od europejskiego konfliktu.

ciąg dalszy ➔ str. 22

Dokończenie ➔ ze str. 12

Książka jest szeroko udokumentowana archiwalnymi źródłami oraz wspianymi fotografiami. Jak Panie pozyskały te materiały?

Prace przygotowawcze do książki trwały ok. dwa lata przed pandemią, natomiast pisanie przypadło na lata pandemii. Jak pamiętamy, nasze swobody zostały wtedy znacznie ograniczone, archiwa i biblioteki były zamknięte. Oczywiście to utrudniało pracę, ale na szczęście archiwiści pracowali zdalnie i na ogół starali się pomagać, odpowiadali na e-maile, jak np. Archiwum Stanowe w Albany, NY, gdzie zawsze mogłam liczyć na życzliwość i pomoc Richarda Slomy, pracownika tegoż archiwum. Gdzie indziej pozostawiane przeze mnie wiadomości na poczcie głosowej, nierzadko z dużym opóźnieniem, doczekiwały się odpowiedzi. Było tak np. z National Archives and Record Administration (NARA), do którego wysłanie „dobijałam się” w celu pozyskania pozwolenia na reprodukcję rysunków kapitana James Aylwarda (1875–1956), jednego z ośmiu oficjalnych rysowników AEF, zatwierdzonych przez amerykański Departament Wojny. Zbiór jego rysunków jest właśnie w tym archiwum. Długo nie odpowiadali, aż wreszcie, gdy straciłam już nadzieję, otrzymałam telefon, a wraz z nim pozwolenie na reprodukcję rysunków kapitana Aylwarda. Takim telefonem towarzyszyła zwykle duża radość z załatwienia sprawy. Jolanta Brodziaż, edytorka książki, pracownik Wydawnictwa Uniwersytetu Opolskiego, wybrała jeden rysunek tego artysty do naszej publikacji, która zawiera 262 fotografie. Jak wiemy, obraz „mówi” więcej niż tysiąc słów, a zdjęcia w książce tylko z podpisami, nawet bez zasadniczego tekstu, są znakomitym przekazem wiadomości.

W książce są cztery grupy fotografii. Pierwsza to te, które Jolanta Brodziaż pozyskała z różnych amerykańskich instytucji, z NARA, Biblioteki Kongresowej, Archiwum Marynarki Wojennej, archiwów stanowych. Oczywiście niektóre zdjęcia można reprodukcować bez opłaty, a za inne trzeba płacić. Żadne zdjęcie pozyskane z tych źródeł, oprócz jednego, słynnego plakatu nowojorskiego artysty Jamesa Montgomery'ego Flagg'a z wizerunkiem „wujka Sama”, który wskazującym palcem zwraca się do odbiorcy i mówi „I Want You for U.S. Army”, nie było nigdzie wcześniej publikowane.

W drugiej grupie zdjęć są fotografie z archiwów prywatnych, moim zdaniem najcenniejsze. Przeleżały w rodzinnych zakamarkach dziesiątki lat, przeszły różne losy i mniej więcej po 93 latach trafiły na karty tej książki. Są rewelacyjne. Oczywiście one również dotąd nigdzie nie były pokazane.

Trzecia grupa fotografii zawiera ponad 20 wspaniałych zdjęć wykonanych wyłącznie dla tej książki przez Wojtkę Ku-

Szeregowy Frank Sovicki – pierwszy żołnierz amerykański, który uciekł z niemieckiego obozu jenieckiego (w książce – s. 345).

bika, znanego nowojorskiego fotografika. Do niektórych obiektów jeździł on kilka razy w różnych porach roku, aby wykonać to jedno jedyne ujęcie. Jego zdjęcie jest również na okładce książki, zmodyfikowane przez edytorcę, natomiast oryginalne ujęcie pomnika przy 5. Alei na Manhattanie, który przedstawia żołnierzy 107. Pułku Piechoty, znajduje się wewnątrz publikacji.

W ostatniej grupie zdjęć są te, które wykonali amatorzy. Wśród nich są superintendenci amerykańskich cmentarzy wojskowych w Europie, którzy zrobili zdjęcia wskazanych przeze mnie grobów „naszych” żołnierzy, są księża, jak np. mój rozmówca o. Michał Czyżewski, jest nasz kuzyn Andrzej Karwala, mieszkający w Londynie, skąd jest już tylko 40 km do

Brookwood, największej nekropolii w Wielkiej Brytanii, gdzie też spoczywają amerykańscy żołnierze z polskimi nazwiskami. Jest też Grzegorz Fryc, który szukał Warszawy w Nebrasce i zamiast niej znalazł Tarnów, NE. Jego odkrycie wpasowało się w nasze badania i stało się ciekawym tematem Postscriptum tej publikacji. Mogą Państwo ocenić to sami.

Historia tysięcy żołnierzy skończyła się na mogiłach cmentarnych. Dzięki tej książce odżywa o nich pamięć. Czy wiemy, kim byli ci młodzi mężczyźni?

Tak, o wielu mamy sporo informacji. Przybliżenie ich życia było jednym z naszych celów. Wiemy, gdzie mieszkali, gdzie pracowali, kogo wspierali swoimi zarobkami, z jakich rodzin pochodzili, w

którym kościele się modlili. Znamy ich wiek, rangę wojskową, jednostkę wojskową, w której służyli, i wiemy, w którym momencie skończył się ich „American dream”. Źródłem tych wiadomości są karty pogrzebowe żołnierzy. Przeanalizowaliśmy 77,747 takich kart. Dodajmy, że są podwójne. Przejrzałyśmy je dwukrotnie. W wielu wypadkach telefonicznie sięgałyśmy do archiwów parafialnych. Zarówno księża, jak i pracownicy kancelarii parafialnych okazali wielką pomoc, jak np. ks. dr Janusz Dymek, George Zwierzynski, Aleksandra Mosiejewska, Linda Gatti i wielu innych.

Ponieważ Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny późno, straciły stosunkowo mniej żołnierzy w porównaniu z Francją czy innymi państwami walczącymi stron. Na wojnie poległo około 116 tys. amerykańskich żołnierzy, w tym 2,712 tych, którzy mieli polskie korzenie. Po zakończeniu Wielkiej Wojny w listopadzie 1918 roku powstał dyblemat – mianowicie, czy pozostawić poległych żołnierzy w Europie, czy też sprowadzić ich ciała do Ameryki, czego domagały się ich matki, twierdząc, że wysłały swoich synów na wojnę, bo tego wymagano od nich, motywując to patriotycznym obowiązkiem, więc teraz państwo ma obowiązek repatriować ich ciała do kraju. Francja nie chciała się zgodzić na ekshumacje w tak wielkiej skali, a wówczas nawet nie wiadomo, jak wielkiej, ale ostatecznie, pod presją Amerykanów, zgodzono się. Departament Wojny wysłał ponad 80 tys. listów do rodzin poległych żołnierzy z pytaniami: „1. Czy chcą, aby poległy żołnierz spoczął na cmentarzu w Europie? 2. Czy chcą, aby ciało poległego żołnierza sprowadzono do USA? 3. Jeśli tak, to czy ma zostać dostarczone do domu i pochowane na lokalnym cmentarzu, czy też na jednym z cmentarzy narodowych, w tym na Arlington, VA?”. Ponad 45 tys. poległych, głównie we Francji, amerykańskich żołnierzy sprowadzono do Ameryki, natomiast 35 tys. pozostawiono na ośmiu amerykańskich cmentarzach wojskowych w Europie, z których Meuse-Argonne jest największym. Rozciąga się on na obszarze zajmującym 53 hektary i ma 13,760 grobów imiennych oraz 486 mogił żołnierzy niezidentyfikowanych, głównie tych, którzy stracili życie w bitwach wielkiej ofensywy Meuse-Argonne we Francji (26 września – 11 listopada 1918 roku). Jak chodzi o poległych żołnierzy z polskimi nazwiskami, to sprowadzono ich do Stanów Zjednoczonych nieco ponad tysiąc, a ponad 1,500 zostało na cmentarzach europejskich zarządzanych przez organizację federalną American Battle Monuments Commission. W całej dotychczasowej historii ludzkości nie było takiego zjawiska, jak ta masowa repatriacja poległych żołnierzy z Europy do Ameryki. Tylko w 1921 roku sprowadzono ich 31 tysięcy. Statki zwane „funeral ships” przybijały do nabrzeży portu w Hoboken,

NJ. Metalowe trumny były wysyłane z Ameryki, jak również dębowe skrzynie, do których je wkładano. Był ścisły protokół całego przedsięwzięcia. Do ekshumacji nie dopuszczono prasy. Trumien, nakrytych amerykańską flagą, który to zwyczaj zachował się do dzisiaj, nie wolno było otwierać.

Wiele aspektów wojny sprowadzają Panie do nowojorskiego środowiska. Czy pamięta ono o bohaterach sprzed ponad stu lat?

Upływ czasu powoduje stopniowe odsuwanie w niepamięć tragicznych wydarzeń sprzed ponad stu lat. Po Wielkiej Wojnie świat zabezpieczał się przed kolejną tragedią, którą ludzie sami sobie czynią, ale przecież wiemy, że wszelkie tego typu działania są złudne i bezskuteczne. Druga wojna światowa przyćmiła pamięć o poprzedniej, a potem kolejne konflikty, jak koreański i wietnamski, łącznie z wojną w Ukrainie, której jesteśmy świadkami, czynią z Wielkiej Wojny zbiór historycznych faktów, bardziej lub mniej znanych. Celem naszej książki jest więc m.in. przybliżenie żołnierzy, „naszych” żołnierzy, ludzkiego wątku tego wielkiego konfliktu zbrojnego. Z naszych badań wynika jednak bardzo pozytywna obserwacja, mianowicie nie wszystko jest zapomniane. Przykładem jest np. Polski Legion Weteranów Amerykańskich imienia Franka Kowalińskiego na Maspeeth, NY (Polish Legion of American Veterans Post # 4 of Frank Kowalinski), który honoruje swojego bohatera co roku w różnych okolicznościach, a – co najważniejsze – angażuje do tych celebracji młodzież szkolną. Amerykanie, wysoko ceniąc weteranów, organizują obchody święta Veterans Day i Memorial Day na szczeblu federalnym, stanowym oraz lokalnym. „Ożywają” wówczas pomniki upamiętniające poległych żołnierzy, zdobione wieńcami kwiatów od organizacji i wiankami składanymi przez osoby prywatne. Przewodnicy wielu grup wycieczkowych prowadzą je do monumentów

utrwalających pamięć o żołnierzach Wielkiej Wojny.

Podjęty Panie temat nowatorski, niemal zupełnie zmarginalizowany w literaturze historycznej. Czy były jakieś wyjątkowe sytuacje, które zaskoczyły Panie w trakcie pracy nad książką?

To jest zawsze wielka przygoda. Pojawiają się w niej trudności, szukanie dróg pokonania ich, ale są też sytuacje zaskakujące, nieprawdopodobne, graniczące – nie chcę powiedzieć – z cudem.

Takich było kilka. Pewnego dnia otrzymałam e-mail od dr Barbary Leja, którą prosiłam o fotografię grobu Józefa Cwenka. Wcześniej zlokalizowałam miejsce jego pochówku dzięki portalowi Nieobecni.com. Jest to cmentarz w Grabowcu koło Lublina. Ponieważ Basia Leja, którą znam od wielu lat, mieszka niedaleko, więc ośmieliłam się prosić ją o pomoc. W tym e-mailu jednak było nie tylko zdjęcie grobu, ale także skrzyni, w której ciało zostało sprowadzone do Grabowca na życzenie żony Józefa, Anny Cwenk. Skrzynia ta do dzisiaj jest przechowywana w rodzinie, jak również zdjęcia z pogrzebu Józefa Cwenka z października 1930 roku, zdjęcie jego portretu, wiszącego w domu prawnuka oraz fotografia gazety Przegląd Tygodniowy z 20 listopada 1929 roku, wydawanej w Niagara Falls, NY, gdzie na pierwszej stronie jest wzmiankowany Józef Cwenk i inni polegli polscy żołnierze. Zdjęcie skrzyni jest oczywiście w książce, jak również kilka innych, nie tylko z pogrzebu, ale też z dostarczenia trumny do Grabowca, dokąd dotarła z Gdyni na ciężarówce pod eskortą wojskową amerykańskiego żołnierza Franka Pispishilla. To była rewelacja.

Inna sytuacja dotyczyła przypadkowego znalezienia przez Jolantę Brodziak,

Mówiono, że gdy żołnierze dostają rozkaz do ataku, mają tylko jednego przyjaciela – Boga. Nasza wiedza o Polakach i Amerykanach polskiego pochodzenia w amerykańskiej armii podczas I wojny światowej jest bardzo mała. Przybliżenie ich życia było jednym z naszych celów.

edytorkę książki, blogu Annie Mason, w którym napisała ona o swojej babci Stelli Gutowski, podróżującej na grób pasierba Juliusa Wozenskiego, na cmentarz Oise-Aisne we Francji. Nawiązałam kontakt z autorką blogu (mieszka w Virginii) i otrzymałam zdjęcia jej babci z tej pielgrzymki oraz dokumenty podróży. Pielgrzymkami nazywano wyjazdy matek poległych żołnierzy na europejskie cmentarze, czemu poświęcony jest jeden z rozdziałów książki. To była zupełnie niezwykła historia w trakcie naszej pracy.

Czy wiemy, jaką rolę pełniła wiara w obozach szkoleniowych i na polach bitew?

Na front wraz z żołnierzami wyjeżdżali kapelani. Ich liczba była zwykle niewystarczająca. Gdy żołnierze ginęli setkami, a nawet tysiącami w brutalnych bitwach

tamtej wojny, nie było możliwości pochówku poległych żołnierzy przez kapelana. Piszemy o tym w książce. Było też tak, że przyjaciel składał do grobu poległego przyjaciela. Kanadyjski lekarz John McCrae, który w wieku 42 lat zgłosił się do wojska i walczył na froncie w randze podpułkownika w Kanadyjskich Siłach Ekspedycyjnych, stracił przyjaciela, porucznika Alexisa Helmera, którego pochował 2 maja 1915 roku. Zauważył wtedy, jak szybko wokół świeżych grobów żołnierzy zakwitają maki. Następnego dnia napisał poemat „In Flanders Fields”. Dzieci w Belgii uczą się tego wiersza na pamięć do dzisiaj. Przekładu tego pięknego poematu, na potrzeby książki, dokonał Lech Stepaniak. Wiemy, że kapelanami byli też Polacy, jak John S. Landowski i Joseph E. Lewandowski, obaj w 339. Pułku Piechoty amerykańskiej armii. Mówiono, że gdy żołnierze dostają rozkaz do ataku, mają tylko jednego przyjaciela – Boga.

Książka jest bardzo starannie wydana, na dobrym papierze, ma ciekawy format, wspaniałe zdjęcia...

To efekt wysiłku zespołu ludzi, którzy wnieśli do pracy nad tą publikacją swoje umiejętności, zdolności, zaangażowanie, nawet poświęcenie. Wszystkim dziękujemy imiennie w Przedmowie do książki. Spisali się też drukarze Drukarni Św. Krzyża w Opolu, którzy, jak powiedzieli, pracowali cztery godziny, aby wydobyć kolorystykę tylko jednej fotografii przedstawiającej alegoryczną męską postać w wykonaniu znanego artysty Pietro Montany (1890-1978). Pomnik ten stoi w Brooklinie. Uroczystość jego odsłonięcia 24 lipca 1924 roku zgromadziła 10 tys. ludzi. Wtedy pamięć o wojnie była bardzo bolesna i żywa. Oczywiście jakość książki zależy od funduszy, a te zapewnił dwaj sponsorzy, mianowicie Polska Grupa Zbrojeniowa oraz Samorząd Województwa Opolskiego. Publikacja wydana została pod patronatem honorowym Ministerstwa Obrony Narodowej.

Rozmawiał

 O. MICHAŁ CZYŻEWSKI

Książkę pt. „Polski akcent w American Expeditionary Forces” można zamówić w księgarni pisząc na adres: ek@polishbookstore.com lub telefonicznie – 201-355-7496.

Pierwsze na Florydzie polskie biuro detektywistyczne zaprasza do skorzystania z usług

- Poszukiwania osób ► Sprawy rozwodowe
- Pomoc w sprawach na terenie Polski
- Dochodzenia ubezpieczeniowe ► Ustalanie majątku

PIERWSZA KONSULTACJA ZA DARMO

35 Grand Palms Blvd,
Englewood, FL 34223
Mobile: 941 549 2395
Email: office@contra-riskconsulting.com
www.contra-riskconsulting.com

Myślisz o przeprowadzce na Florydę?

Orlando i okolice. 20 lat doświadczenia.

✓ Kupno domu?
✓ Inwestycja w nieruchomości na wynajem sezonowy albo całoroczny?
✓ Chcesz wystawić swój dom na sprzedaż?

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA W JĘZYKU POLSKIM!

MAGDALENA DANOS
Realtor®
Gold Key of Excellence
Accredited Buyer's Representative
Accredited Luxury Home Specialist
NHC: New Home Co Broker

tel. 407-760-9286
Iron Valley Real Estate Orlando
Team Transatlantic
magdalenadanos@gmail.com
www.ironvalleyorlando.com
225 S Eola Dr Orlando, FL 32801

RAPORT SPECJALNY

Siła sojuszu

KPRM

Dokończenie ➔ ze str. 1

W dniach 11-13 kwietnia premier RP Mateusz Morawiecki przebywał z wizytą w Stanach Zjednoczonych. Podczas swego pobytu w USA spotkał się m.in. z wiceprezydent Kamalą Harris, przedstawicielami czołowych firm amerykańskiego sektora zbrojeniowego oraz wziął udział w debacie w siedzibie Międzynarodowego Funduszu Walutowego, udzielił również kilku wywiadów czołowym mediom amerykańskim.

– Sojusz ze Stanami Zjednoczonymi jest absolutnym fundamentem naszego bezpieczeństwa. Nasze bezpieczeństwo opiera się na dwóch filarach: współpracy gospodarczej i współpracy w dziedzinie obronności. Jadę do Stanów Zjednoczonych, aby oba te filary wzmacniać, wzmacniać ich fundament, budować je we współpracy z naszymi sojusznikami – podkreślał szef polskiego rządu tuż przed wylotem do Waszyngtonu. Czy można powiedzieć, że misja ta została zrealizowana z sukcesem?

KPRM

Wizyta premiera Morawieckiego w USA trwałą trzy dni

Ramię w ramię

Pierwszy dzień wizyty premiera Mateusza Morawieckiego w Stanach Zjednoczonych rozpoczął się od spotkania z wiceprezydent Kamalą Harris w Białym Domu w Waszyngtonie. Rozmowa szefa polskiego rządu z amerykańską polityk obejmowała wiele tematów, m.in. polskie i amerykańskie zaangażowanie w bezpieczeństwo w Europie, współpracę w zakresie energetyki oraz kontrakty zbrojeniowe między oboma krajami.

– Mówi się, że w polityce nie ma przyjaźni, a jedynie interesy, ale myślę, że pomiędzy USA a Polską jest coś więcej niż interesy – powiedział Mateusz Morawiecki na konferencji prasowej, w której udział wzięła również Kamala Harris. Premier wskazał wartości, których Polska i USA bronią ramię w ramię, udzielając pomocy Ukrainie. – Nie ma narodów bardziej kochających wolność od Polaków i Amerykanów. Jesteśmy dwoma biegunami tej samej cywilizacji zachodniej – stwierdził.

Premier Polski zauważył, że wielu Amerykanów może sobie zadawać pytanie, dlaczego temat dotyczący pomocy Ukrainie jest tak ważny nie tylko dla Europy, ale także właśnie dla Ameryki, która geograficznie jest oddalona od centrum konfliktu. – Odpowiedź jest taka: atak Rosji na Ukrainę to zaledwie początek – powiedział Mateusz Morawiecki. – Jak nie będziemy bronić Ukrainy, to ryzykujemy globalnym konfliktem. Putin nie zatrzyma się na Ukrainie – podkreślił Morawiecki, dodając, że „stara Europa wierzyła w porozumienie z Rosją i poniosła porażkę”. – Ale jest nowa Europa, która pamięta, czym był komunizm rosyjski, a Polska jest liderem tej nowej Europy, chce stać się fundamentem bezpieczeństwa europejskiego i jesteśmy na dobrej drodze w tym kierunku – oświadczył premier. Morawiecki zapowiedział też, że Polska chce budować najsilniejszą armię w Europie. – Dlatego chcemy współpracować z najbardziej zaawansowanym przemysłem obronnym na świecie, czyli przemysłem amerykańskim – stwierdził.

Podczas wspólnej konferencji prasowej z Kamalą Harris premier Morawiecki podkreślał, że relacje między Polską a USA są silne jak nigdy dotąd

– Polska jest wartościowym sojusznikiem, partnerem i przyjacielem; mamy trwałą relację opartą na wspólnych priorytetach i wartościach demokratycznych. (...) Liczę na dalsze wzmacnianie relacji pomiędzy naszymi krajami – skomentowała wypowiedź polskiego premiera Kamala Harris.

Zacieśnienie relacji

Jednym z ważnych tematów wizyty szefa polskiego rządu w Stanach Zjednoczonych była realizacja polsko-amerykańskich kontraktów na zakup amerykańskiego sprzętu wojskowego dla polskiej armii. Dlatego kolejnego dnia Mateusz Morawiecki odwiedził czołowe firmy amerykańskiego sektora zbrojeniowego – zakłady Lockheed Martin w miejscowości Marietta w Georgii, które produkują myśliwce F-35 dla polskiej armii, oraz bazę Anniston Army Depot w Alabamie, gdzie produkowane są czołgi Abrams. Po obu wizytach premier poinformował, że ma potwierdzenie, że „najpóźniej do czerwca trafi do Polski 14 Abramsów”, a także zapewnił, że pierwsze F-35 w przyszłym roku trafią do polskich pilotów.

Trzeciego, a zarazem ostatniego, dnia wizyty w Stanach Zjednoczonych premier Mateusz Morawiecki odwiedził Radę Atlantycką (Atlantic Council of United States). Podczas wystąpienia i debaty szef polskiego rządu przedstawił m.in. polski punkt widzenia w obszarze nowej geopolitycznej perspektywy dla Europy. Omówił także rolę Polski, jaką odgrywa w zwiększaniu bezpieczeństwa na naszym kontynencie oraz w NATO.

– Ta wojna dla Kremla nie jest wojną pomiędzy Rosją a Ukrainą, lecz wojną pomiędzy Rosją a Zachodem. Jeżeli Ukraina zostanie podbita, następnego dnia Chiny mogą zaatakować Tajwan. Widzę tutaj bardzo duży związek, duże zależności pomiędzy sytuacją w Ukrainie a sytuacją w Tajwanie i Chinach – podkreślił szef polskiego rządu.

Tego samego dnia premier Mateusz Morawiecki wziął również udział w debacie w siedzibie Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Rozmowy dotyczyły aktualnej sytuacji gospodarczej. Głównym tematem była rosyjska agresja na terenie Ukrainy, uzależnienie od rosyjskich surowców energetycznych oraz

POLAMER

www.polamerusa.com

773-685-8222

Imieniny, Urodziny, Rocznice
i inne imprezy okolicznościowe

Wyślij kwiaty, bądź zestaw upominków dla BLISKICH w POLSCE
Z GWARANTOWANĄ DOSTAWĄ DO DOMU!

inflacja, która powoduje utrzymanie się presji cenowej.

– Polska oraz cała Unia Europejska potrzebuje zacieśnienia relacji ze Stanami Zjednoczonymi. Nasz kraj jest ośrodkiem silnego partnerstwa transatlantyckiego – mówił Morawiecki w Waszyngtonie. – Polska potrzebuje Stanów Zjednoczonych, ale Stany Zjednoczone potrzebują solidnych sojuszników europejskich. Sojuszników, którzy cenią sobie współpracę transatlantycką. Polska jest jednym z niewielu krajów, które są w równym stopniu proamerykańskie i jednocześnie proeuropejskie. Stąd jesteśmy idealnym zwornikiem relacji europejsko-amerykańskich – powiedział prezes Rady Ministrów.

Ambicje i potencjał

W podobnym tonie premier wypowiadał się w wywiadzie udzielonym dziennikowi New York Times. – Dzisiaj Europa potrzebuje współpracy polsko-amerykańskiej jak nigdy dotąd – podkreślił Morawiecki. Te słowa, jak również krytyka krajów Europy zachodniej za zbyt opieszalą i zbyt małą pomoc Ukrainie jak na ich – zdaniem Morawieckiego – możliwości, odbiły się szeroko echem w światowych mediach, które zauważają, że deklaracja polskiego premiera zapewne nieprzypadkowo zbiega się w czasie z kontrowersyjną wypowiedzią francuskiego prezydenta o tym, że Francja i Europa powinny dążyć do samodzielności i niezależności politycznej, zwłaszcza od USA.

– Nasi sąsiedzi na zachodzie jako pierwsi popełnili wielki błąd bliskiej współpracy energetycznej z Rosją, a teraz ich pozycja, stanowisko wobec Ukrainy nie jest takie samo jak stanowisko Stanów Zjednoczonych czy Polski – tłumaczył szef polskiego rządu.

Wybuch pełnoskalowej wojny w Ukrainie sprawił, że Polska nieco mimo wolnie, z uwagi na swe położenie geograficzne, znalazła się w centrum uwagi świata. Nie ulega wątpliwości, że od bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO zależy bezpieczeństwo wszystkich państw członkowskich Paktu Północnoatlantyckiego. Przyjęcie bez żadnych zahowań kilku milionów ukraińskich uchodźców i

stanowcze opowiadanie się po stronie Ukrainy umocniło pozycję Polski na arenie międzynarodowej. Polska odgrywa też kluczową rolę w tranzycie broni i wszelkich innych rodzajów wsparcia na Ukrainę. Trudno powiedzieć jednak, czy wszystko to, włącznie z deklaracjami o „silnych jak nigdy” relacjach polsko-amerykańskich, będzie miało przełożenie w przyszłości na realną rolę Polski jako strategicznego partnera USA w Europie i lidera na tym kontynencie. Wiele zależy od tego, jak obecny i kolejne rządy Polski wykorzystają kapitał polityczny, który do tej pory udało się zbudować.

Niewątpliwie wizyta premiera Morawieckiego w Waszyngtonie wpisuje się w kreowanie pozytywnego wizerunku Polski i można stwierdzić, że w tym zakresie podniosła rangę Polski, jednak krytycy zauważają, że nie przyniosła ona żadnych konkretów odnośnie do nowych inwestycji czy współpracy gospodarczej. Uwagę przykuwają słowa sugerujące, że Polska ma ambicje stać się europejskim liderem i kluczowym partnerem Stanów Zjednoczonych, jednak komentatorzy polityczni zastanawiają się, czy oprócz ambicji polski rząd ma takie możliwości. Wskazują przy tym na małą wiarygodność Polski w Unii Europejskiej, z którą relacje nadwyrężają konflikty m.in. o praworządność w kontekście reformy PiS systemu sądownictwa w Polsce czy choćby ostatni spór o zamknięcie znienacka przez Polskę polskiej, a jednocześnie unijnej, granicy przed ukraińskim zbożem, bez konsultacji z przedstawicielami Unii. Krytyka innych europejskich krajów na forum publicznym zapewne też nie przysporzy Polsce w Europie przyjaciół. A Polska osamotniona na forum europejskim może być traktowana przez USA jako dobry klient – dopóki oba kraje łączą opiekujące na miliardy dolarów kontrakty, ale nie jako liczący się partner polityczny. Budowanie militarnej siły Polski na pewno może przyczynić się do wzmocnienia jej pozycji w strukturach NATO, jednak samo w sobie również nie przełoży się na potencjał dyplomatyczny – ten trzeba sobie wypracować. Czy Polskę na to stać? Zobaczymy.

 JOANNA SZYBIAK

 KPRM

Mateusz Morawiecki podczas wizyty w USA odwiedził czołowe firmy amerykańskiego sektora zbrojeniowego

DLACZEGO Quinnipiac University?

- **91% studentów otrzymuje stypendia**
- **98% absolwentów znajduje zatrudnienie lub podejmuje dalszą naukę w ciągu 6 miesięcy od ukończenia studiów**
- **Ponad 110 programów i 55 specjalizacji**
- **20 programów „podwójnych dyplomów” dual-degree (wliczając prawo i medycynę), w tym tzw. „Accelerated Programs” – (3+1 i 4+1), które pozwalają ukończyć studia licencjackie i magisterskie w skróconym czasie**
- **Stosunek studentów do wykładowców 16:1**

Katedra Polska na Uniwersytecie Quinnipiac

Misją Katedry jest wzmocnienie relacji pomiędzy USA i Polską w obszarach: akademickim, biznesowym i kulturowym. Możliwe jest to dzięki różnorodnym programom, m.in.:

- Polish-American Business Leadership Program
- Global Business Affairs Polish Certificate
- Student Consulting Project
- Game Design Hub
- Program praktyk zawodowych
- Program wymiany akademickiej z czołowymi uczelniami w Polsce

Katedra Polska na Uniwersytecie Quinnipiac powstała i działa dzięki finansowemu wsparciu Rodziny Pete i Kasia Novak.

Zrób pierwszy krok i odwiedź www.quinnipiac.edu

Quinnipiac
UNIVERSITY

275 Mt Carmel Ave, Hamden, CT 06511
Więcej informacji i kontakt w sprawie możliwości odwiedzania uczelni:
Gedeon W. Werner
203-500-8208, e-mail: gedeon.werner@qu.edu

NAJNOWSZE OFERTY!

SPRZEDAŻ I KU

WKRÓTCE NA RYNKU!

\$1,150,000

9 Stone Brook Crossing, Rocky Hill, CT
Willa z 5 syp., 5 łaz., krytym basenem, rok budowy 2019

NOWY NA RYNKU

\$1,100,000

16 Crescent Pl., Bridgeport, CT
Prosperująca stolarnia z wyposażeniem i nieruchomościami

NOWY NA RYNKU

\$3,900,000

23 Robbins Rd., Avon, CT
Luksusowa willa, 12 pokoi, prawie 14,000 sq. ft. i 4 akry ziemi

NOWY NA RYNKU

\$299,000

93 Albany Ave., New Britain, CT
Dwurodzinny z cegły, osobny garaż, 2,352 sq. ft.

NOWY NA RYNKU

\$275,000

111 West St., Cromwell, CT
OKAZJA: jendorodzinny z garażem, 3 sypialnie, ponad 1,000 sq. ft.

NOWY NA RYNKU

\$265,000

218 East St., Plainville, CT
Dwurodzinny duplex. 4 sypialnie, 2 łazienki, 1,664 sq. ft.

POD DEPOZYTEM

\$239,900

28 Bina Ave., Windsor, CT
3 sypialnie, 3 łazienki, 1,042 sq. ft.

SPRZEDANY

\$549,900

497 Burritt St., New Britain, CT
5-rodzinny, zadzwoń po informacje

SPRZEDANY

\$45,000 ponad cenę wyw. Liczne oferty.

\$350,000

10 Rockwell Pl., West Hartford, CT
Jednorodzinny: 3 syp., 2 łazienki, prawie 2,000 sq. ft.

WSPÓLNIE W NIERUCHOMOŚCI

TO, KTO CIĘ REPREZENTUJE ROBI RÓŻNICĘ!

Pracuj z najlepszymi!

JACEK MIKOŁAJCZYK TEAM

#1 od 2016 roku w Berkshire Hathaway Farmington Office

#3 w liczbie sprzedanych domów w całej firmie

#4 w nieruchomościach komercyjnych w całej firmie

5 gwiazdek od CT Magazine

5 gwiazdek od Zillow

Na nas możesz polegać!

Zapraszamy do naszego NOWEGO BIURA w New Britain! 197 Washington Street (budynek Sokolni)

Planujesz **SPRZEDAĆ DOM** w 2023 roku?

Wiosenna promocja!
**Niskie %
od sprzedaży**
- doskonałe warunki.
Zadzwoń po więcej
informacji.

**BERKSHIRE
HATHAWAY**
HomeServices
340 Main St., Farmington, CT 06032
Tel. 860-677-4949

ValleyFineHomes.com

860 874 6646

Z NAMI ZAOSZCZĘDZISZ TYSIĄCE!

Agent Jacek Mikołajczyk

© 2016 BHH Affiliates LLC. An independently operated subsidiary of America, Inc., a Berkshire Hathaway affiliated franchise of BHH Affiliates, LLC. Berkshire Hathaway and the Berkshire Hathaway HomeServices symbols are registered service marks of HomeServices of America, Inc. Equal Housing Opportunity. Information not verified or guaranteed. If your home is currently listed with a broker, this is not intended as a solicitation.

Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej jest jednostką naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu Jagiellońskiego, najstarszego uniwersytetu w Polsce, założonego w 1364 roku. Instytut, powstały w 2020 roku z przekształcenia Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie, należy do najważniejszych polskich ośrodków kształcenia cudzoziemców. Wchodzi w skład Wydziału Polonistyki. Instytut prowadzi intensywne zajęcia z języka polskiego na wszystkich poziomach zaawansowania oraz wykłady z literatury, historii, kultury oraz wiedzy o społeczeństwie polskim, umożliwiające ich uczestnikom zdobycie wiedzy o przeszłości i współczesności Polski. Zajęcia prowadzą wykwalifikowani nauczyciele akademicy Instytutu i innych jednostek UJ, mający doświadczenie w nauczaniu obcokrajowców zdobyte w uczelniach na całym świecie.

Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej oferuje następujące programy dla obcokrajowców:

- semestralne
- roczne
- roczne i semestralne programy przygotowujące do podjęcia studiów w Polsce na następujących kierunkach: nauki społeczne, nauki polityczne i stosunki międzynarodowe, marketing i zarządzanie oraz na medycynie
- kursy wakacyjne w ramach Szkoły Letniej Języka i Kultury Polskiej UJ
- wakacyjny kurs języka i kultury polskiej dla młodzieży „Lato Odkrywców”
- kursy języka polskiego dla studentów programu Erasmus
- kursy języka polskiego dla obcokrajowców odbywających staże naukowe
- indywidualne kursy dla biznesmenów i tłumaczy
- kursy przygotowujące do zdawania egzaminu certyfikatowego z języka polskiego jako obcego.

The Institute of Polish Language and Culture for Foreigners is a research and teaching department of the Jagiellonian University, the oldest Polish university, founded in 1364. Institute, established in 2020 as a result of the transformation of the Center for Polish Language and Culture in the World, has grown to become the main Polish research and teaching center of Polish as a foreign language. The Institute is part of the Faculty of Polish Studies. The Institute conducts intensive Polish language classes at all level of proficiency as well as lectures on Polish literature history, culture and contemporary society, enabling their participants to gain comprehensive knowledge of Poland's past and present. The classes are conducted by qualified academic teachers of the Institute and other units of the Jagiellonian University, with experience in teaching foreigners gained at universities around the world.

The Institute of Polish Language and Culture for Foreigners offers the following classes for foreigners:

- One-semester program in Polish language and culture
- One-year program in Polish language and culture
- One-year and one-semester courses for studying in Poland in the following fields: social sciences, political sciences and international relations, marketing and management, and medicine.
- Summer courses as part of the School of Polish Language and Culture
- Summer course of Polish language and culture for young learners “Explorers Summer”
- Polish language courses for students of the Erasmus Program students
- Polish language courses for graduate students
- Individual courses for businessmen and translators

Szczegóły dotyczące oferowanych programów są dostępne na stronie <https://plschoo.uj.edu.pl>

Pytania dotyczące programów prosimy kierować tutaj:

Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej UJ
ul. Grodzka 64, 31-044 Kraków, Polska, tel. +48 12 6631814, 6631813
e-mail: polish.for.foreigners@uj.edu.pl
lub

Szkoła Języka i Kultury Polskiej
ul. Garbarska 7a, 31-131 Kraków, Polska
tel. +48 12 4213692, e-mail: plschoo@uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Details of the programs offered are available on the website <https://plschoo.uj.edu.pl>

For further information please contact:

Institute of Polish Language and Culture for Foreigners of the JU
Ul. Grodzka 64, 31-044 Kraków, Polska
tel. +48 12 6631814, 6631813, e-mail: polish.for.foreigners@uj.edu.pl
or

School of Polish Language and Culture
ul. Garbarska 7a, 31-131 Kraków, Polska, tel. +48 12 4213692
e-mail: plschoo@uj.edu.pl

JAGIELLONIAN
UNIVERSITY
IN KRAKÓW

Offer valid through December 31, 2023

20231.150L15-EN-WE

PRCUA Life 150TH ANNIVERSARY SPECIAL SINGLE PAY WHOLE LIFE INSURANCE

GIFT
VOUCHER

For: _____
NAME

Cert. #: _____

\$150 towards your **PRCUA Life**

Single Pay Whole Life Insurance Certificate

Not to be combined with any other promotion

Highlights of the
**Single Pay Whole Life
Insurance Plan**

- One payment for a lifetime of security
- Builds cash value
- Dividend participating
- Eligibility for membership benefits

All applications are subject to underwriting and must be postmarked by December 31, 2023

PRCUA Life

POLISH ROMAN CATHOLIC UNION OF AMERICA | Life Insurance, Annuities & Member Benefits

984 N MILWAUKEE AVE, CHICAGO, IL 60642 | (800) 772-8632 | PRCUA.ORG |

Biały Orzeł Junior

Dodatek dla **dzieci i rodziców**

BIAŁY
WHITE EAGLE
ORZEŁ

POCZYTAJMY RAZEM

Nina Opic

Słoneczna wiewiórka

Kwietniowe słończko przechadzało się po niebie i z ciekawością zaglądało w każdy kąt. Tu zobaczyło wiosenne kwiatki, które z radością podnosiły do góry swoje kolorowe główki, tu widziało wesoło tańczące motylki, a tam na drzewie piękne zielone listki. Właśnie w starym potężnym dębie swoje mieszkanie w małej dziupli miała od jakiegoś czasu wiewiórka Rudzia.

– No, nareszcie mogę trochę się poopalać na wiosennym słończku – mówiła, patrząc na słończko.

– Tylko uważaj, bo jak tak długo będziesz siedzieć na tej gałęzi, to zrudziejiesz jeszcze bardziej – śmiały się motyle, latając nad jej głową.

– Tak mówicie, bo mi zazdrościcie mojego koloru i już.

– Do rudego najlepiej pasuje fiolet – nieśmiało odezwały się małe fioletowe kwiatki rosnące pod drzewem.

– Phi, ja i tak wyglądam najpiękniej, bez żadnych dodatków – odpowiedziała wyniośle Rudzia.

Siedziała i siedziała na tej gałęzi i nie wiadomo, czy pod wpływem

wiosennego słońca, czy pod wpływem swojej zarozumiałości zrobiła się całkiem pomarańczowa. Naprawdę wyglądała tak jakoś inaczej...

– I co teraz będzie? – martwiła się wiewiórka Rudzia.

Do ogrodu za domem przyszła Maja. Popatrzyła na kwiatki, popatrzyła na słońce, popatrzyła na pomarańczową wiewiórkę i powiedziała:

– To fakt, jesteś taką słoneczną wiewiórką, ale i tak jesteś fajna. Wiesz, co zrobię? Przyniosę kredki i narysuję cię, kwiatki, motyle i oczywiście kwietniowe słończko.

SŁOWEM MALOWANE

Regina Nachacz

WODOSPAD

To jest jaskinia a z niej wypływa
Woda podziemna, czysta i żywa
Zimna, perlista, uzdrawiająca
Smaczna, przyjazna
w promieniach słońca!

Bez wody nie ma życia na ziemi
I żaden kosmos tego nie zmieni
Pilnujmy ładu na tej planecie
A nie zabraknie nam wody,
wicie?

Grześ Kowara, lat 7

UWAGA, STYPENDIUM!

Stypendium CPSD 2023

Stypendia przeznaczone są dla absolwentów polonijnych liceów, którzy od jesieni 2023 r. podejmą naukę na wyższej uczelni

25 marca rozpoczął się proces przyjmowania podań o stypendium Centrali Polskich Szkół Doszkalających. Stypendia przeznaczone są dla absolwentów polonijnych liceów, którzy od jesieni 2023 r. podejmą naukę na wyższej uczelni. Stypendia przyznawane są jednorazowo uczniom przed pierwszym rokiem studiów.

Termin składania podań upływa 30 kwietnia 2023 r.

Warunkiem otrzymania stypendium jest napisanie eseju na jeden z poniższych tematów:

1. Rok 2023 został ogłoszony Rokiem Mikołaja Kopernika przez Senat RP. Jakiego cechy charakteru Mikołaja Kopernika są

dla Ciebie wzorem do naśladowania i dlaczego?

2. Opierając się o swoje doświadczenia, opisz swoją idealną szkołę polonijną.

3. Z przyjacielem łatwiej pokonywać trudności. Napisz pracę, w której rozważysz trafność tego stwierdzenia.

Esej powinien być napisany w języku polskim. Długość pracy od 350 do 450 słów, czcionka Times New Roman, rozmiar 12, interlinia 1.5.

Drugim kryterium jest ukończenie liceum i zdanie matury w szkole polonijnej. Wymagana średnia ocen na świadectwie ukończenia liceum to 4,00, a z matury 3,00. Więcej informacji oraz formularz aplikacyjny można znaleźć na stronie www.centralapolskichszkol.org w zakładce Stypendia CPSD.

WYBITNI POLACY

Patroni roku 2023

MIKOŁAJ KOPERNIK

Mikołaj Kopernik (1473–1543) studiował w Akademii Krakowskiej (nauki matematyczno-przyrodnicze), następnie w Bolonii (prawo kanoniczne) i Padwie (medycyna). W 1503 r. uzyskał doktorat z prawa kanonicznego na uniwersytecie w Ferrarze. We Włoszech doskonalił znajomość języków klasycznych, przetłumaczył z greki na łacinę dzieło Teofilakta Symokatty „Epistolae morales, rurales et amatoriae”. Pogłębiał także studia nad tradycją pitagorejską.

Po powrocie do Polski w 1503 r. następne 40 lat życia spędził przeważnie na Warmii – w Lidzbarku Warmińskim – jako sekretarz i medyk biskupa Watzenrodego, a po jego śmierci – jako kanonik przy katedrze we Fromborku. Właśnie tam przeprowadził znaczną część spośród 60 zarejestrowanych obserwacji astronomicznych. Jako kanonik pełnił funkcje administratora dóbr kapituły, komisarza Warmii, generalnego administratora diecezji warmińskiej. Był też lekarzem. Interesował się zagadnieniami ekonomicznymi, czego wynikiem był jego projekt reformy walutowej. Sformułował prawo ekonomiczne, zgodne z którym pieniądź gorszy wypiera pieniądź lepszy (nazwane później prawem Greshama). Mikołaj Kopernik najbardziej jest znany jako astronom – twórca heliocentrycznego modelu Układu Słonecznego. Główne jego dzieło „De revolutionibus

orbium coelestium” („O obrotach sfer niebieskich”) powstało w latach 1515-30.

Senat, ustanawiając rok 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika, chciał w ten sposób upamiętnić „znamienitego uczonego, który zmienił postrzeganie świata”. W uchwale senatorowie podkreślili, że Kopernik był prawdziwym człowiekiem renesansu – był prawnikiem, urzędnikiem, dyplomatą, lekarzem, duchownym, doktorem prawa kanonicznego, zajmował się również astronomią i astrologią, matematyką, ekonomią, strategią wojskową, kartografią i filologią. Senatorowie przypomnieli w uchwale, że najśłynniejsze dzieło Mikołaja Kopernika – „De revolutionibus orbium coelestium” – wywołało jedną z najważniejszych rewolucji naukowych od czasów starożytnych, nazywaną przewrotem kopernikańskim.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej, podejmując uchwałę w 550. rocznicę urodzin tego Wielkiego Polaka, chce po raz kolejny przypomnieć jego postać i zasługi, na stałe obecne w naszej społecznej świadomości. To przypomnienie ma na celu uświadomienie światowych zasług Polski i Polaków dla nauki oraz wzmocnienie współczesnych dążeń świata nauki i edukacji do podmiotowej obecności nauki w polskim życiu społecznym, gospodarczym i politycznym” – czytamy w uchwale. Ma też zachęcić młodych do inspirowania się tą niezwykle nowoczesną, jak na owe czasy, i niezwykle interdyscyplinarną postacią.

W 2023 roku przypada
550. rocznica urodzin
Mikołaja Kopernika

CIEKAWOSTKA JĘZYKOWA

Jubilat czy solenizant?

Trudno powiedzieć, skąd się wzięło pokutujące wśród użytkowników polszczyzny – błędne! – przeświadczenie, że JUBILAT to ktoś, kto obchodzi urodziny, a SOLENIZANT to ktoś, kto obchodzi imieniny.

JUBILAT to przekształcone łacińskie iubilatus używane od XVIII w. – najpierw w znaczeniu ‘prałat emeryt’, ‘emerytowany duchowny’, później ‘osoba obchodząca jubileusz’. JUBILEUSZ natomiast to nie jest jakakolwiek rocznica, tylko ‘ważna, okrągła rocznica czegoś, zwykle 25-lecie lub 50-lecie czyjejs działalności, ślubu, istnienia czegoś; także: uroczystość z okazji takiej rocznicy’ [NSPP]. Kiedy z JUBILATEM skojarzymy określenie DO-STOJNY, to zapamiętamy, że JUBILATEM

nazywamy zawsze kogoś starszego, szacownego i mającego za sobą długi staż (zawodowy, artystyczny, małżeński, rodzinny).

SOLENIZANT – z francuskiego solennisant – to zarówno ‘osoba obchodząca w danym dniu swoje imieniny’, jak i ‘osoba obchodząca w danym dniu swoje urodziny, solenizantem może być też duży Jakub przyjmujący życzenia 13 maja lub 13 lipca z okazji św. Jakuba. Solenizantką będzie 100-letnia prababcia Marysia w dniu swoich urodzin, solenizantką będzie również ta sama prababcia Marysia w dniu swoich imienin, np. 15 sierpnia czy 8 września.

CO KRAJ, TO OBYCZAJ

Międzynarodowy Dzień Ziemi

22 kwietnia obchodzimy Dzień Ziemi, największe międzynarodowe święto ekologiczne. Tegoroczna edycja odbywa się pod hasłem „Zainwestuj w naszą planetę”.

Święto to zostało ustanowione w 1970 roku, obecnie jest obchodzone w 192 krajach. Zaczęło się 22 kwietnia 1970 r., kiedy to 20 mln Amerykanów – wówczas 10 proc. populacji Stanów Zjednoczonych – wyszło na ulice, aby zaprotestować przeciwko ignorancji środowiskowej i domagać się nowej drogi dla planety. Ten dzień uznawany jest za jedno z największych wydarzeń obywatelskich na świecie. Rozpoczął falę działań, w tym przyjęcie przełomowych na tamten moment przepisów dotyczących ochrony środowiska w USA, powołano także Agencję Ochrony Środowiska (EPA).

W Polsce Dzień Ziemi świętowany jest od 1990 roku.

W 2009 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ ustanowiło 22 kwietnia jako Dzień Ziemi.

W tym dniu w wielu miastach organizowane są akcje sprzątania świata oraz różnego rodzaju inicjatywy edukacyjne, mające na celu uświadomienie zarówno dzieciom, jak i dorosłym, jak ważne jest dbanie o środowisko. Wiele miast tego dnia oferuje bezpłatną komunikację publiczną, zachęcając w ten sposób do rezygnacji z przemieszczania się autem.

A jak Wy będziecie obchodzić Dzień Ziemi w swoich szkołach? Zachęcamy do podzielenia się relacjami i zdjęciami z Czytelnikami „Białego Orła”! Wiadomości można wysłać na adres: info@whiteeagle-news.com

LABIRYNT

Zaprowadź krokodyla do sadzawki

 Marcelina Jamuszkiewicz

KAŹCIK RODZICA

SIĘGAMY PO KLASYKĘ

Zielono mi

„Ania z Zielonego Wzgórza” autorstwa Lucy Maud Montgomery to bardzo interesująca i intrygująca opowieść o rudowłosej dziewczynce z sierocińca o imieniu Ania, która niespodziewanie trafia na Zielone Wzgórze w Avonlea, na Wyspie Księcia Edwarda. Główna bohaterka dzięki swojej niezwykle wybujałej wyobraźni często postępowała spontanicznie i nieoczekiwanie, więc nigdy nie było wiadomo, co w danej chwili wpadnie jej na myśl.

Autorką tej świetnej młodzieżowej klasyki jest Lucy Maud Montgomery, która urodziła się w 1874 r. w Clifton na Wyspie Księcia Edwarda w Kanadzie. Wcześniej straciła swoich rodziców. Wychowywali ją dziadkowie w małym miasteczku Cavendish. Była bardzo przywiązana do stron rodzinnych. Jej dziadkowie byli prototypami postaci Mateusza i Maryli w cyklu powieści o Ani Shirley. Montgomery już jako dziecko próbowała swoich umiejętności pisarskich. Po studiach zajmowała się dziennikarstwem, porzuciła jednak to zajęcie, by opiekować się osamotnioną babcią. Pracowała jako nauczycielka i pisała swoje utwory. Wyszła za mąż za prezbiteriańskiego pastora, zajmowała się domem i dziećmi, pracowała w towarzystwach dobroczynnych. Pierwszą powieścią, która okazała się jej ogromnym sukcesem, była właśnie książka pt. „Ania z Zielonego Wzgórza”, wydana w 1908 r. Powieść cieszyła się i cieszy nadzwyczajnym powodzeniem.

Autorka napisała jeszcze cały cykl powieści poświęconych Ani: „Ania z Avonlea”, „Ania na uniwersytecie”, „Ania z Szumiących Topoli”, „Wymarzony dom Ani”, „Ania ze Złotego Brzegu”, „Dolina tęczy”, „Rilla ze Złotego Brzegu”. Była również twórczynią innych powieści, nie zdobyły one jednak tak dużej popularności jak seria o Ani. Lucy Maud Montgomery zmarła w 1942 r. w Toronto.

Z tej książki płynie dla nas wiele nauk i to jest bezcenne. Dzięki niej wiemy, że: „Gdy człowiek przeprosi i zostanie mu wybaczone, zaraz czuje się tak lekko i beztrasko”. Lucy Montgomery pokazała młodemu czytelnikowi w swojej powieści, iż „miło jest iść do domu i wiedzieć, że to prawdziwy dom”. Książka pokazuje nam wartości, które są najcenniejsze w życiu. Ania odnalazła na Zielonym Wzgórzu prawdziwy dom prosto z jej marzeń. Postacią intrygującą jest Mateusz, który wypowiada się w powieści rzadko, ale zasługuje na sympatię czytelnika, gdyż to, co mówi, jest bardzo ważne. To on od samego początku był za tym, żeby Ania została z nimi na Zielonym Wzgórzu. To on kupił jej wymarzoną sukienkę z bufiastymi rękawami. Dzięki jego miłości Ania czuła się kochana. Przecież każde dziecko chce być kochane, bo zasługuje na miłość. Takiej właśnie miłości pragnęła główna bohaterka powieści i znalazła ją. Maryla również bardzo kochała Anię. Choć na początku powieści kobieta starała się tego nie okazywać, w jej zachowaniu i tak było widać, jak bardzo ważne miejsce zajęła dziewczynka w jej życiu.

Na uwagę zasługuje nie tylko Ania, ale również jej przyjaciółka od serca, Diana Barry, która nie miała tak bujnej wyobraźni jak tytułowa bohaterka książki. Diana była oczarowana złotymi myślami Ani, które niejednemu czytelnikowi pozostaną w pamięci. Bo jakże nie zapamiętać pięknych słów, że: „Milion razy przy-

„Ania z Zielonego Wzgórza” kilkakrotnie była przenoszona na ekran. Jedną z najpopularniejszych ekranizacji jest ta z 1985 roku, gdzie w rolę głównej bohaterki wcieliła się Megan Follows (na zdj.)

jmniej jest być Anią z Zielonego Wzgórza niż Anią znikąd”.

Jest tu pięknie ukazana przyjaźń na dobre i na złe. Dziewczynki mają bardzo silną więź. Kiedy stają się dorosłymi kobietami, utrzymują rzadszy kontakt, pragną innych rzeczy, ale uczucie przetrwało. Fenomenem jest to, że obie są zupełnie różne, a jednak te sprzeczności na zawsze połączyły je nierozzerwalną nicią. Jakie to piękne, lecz w dzisiejszych czasach niestety należy do rzadkości.

Wiele sytuacji przeżywanych przez bohaterkę chwytają za serce, śmieszny lub wywołuje wielki smutek. Niezapomniana scena z zielonymi włosami to przestroga dla niedoświadczonych fryzjerek, które bez wiedzy chcą zmienić swój wygląd. Pearypetie bohaterki z Gilbertem niejedno-

krotnie wywoływały rumieniec na twarzy, a każda kolejna potyczka była wręcz pożądana. To właśnie relacje Ani z innymi ludźmi doprowadzają do tego, iż chce się sięgnąć po całą serię.

Podsumowując uważam, że „Ania z Zielonego Wzgórza” to jedna z najlepszych książek dla młodych dziewczyn. Książka, która nas bawi, uczy, wychowuje, a oprócz tego każe nam wierzyć w lepszy świat. Świat, który istnieje właśnie dzięki takim dziewczynkom jak Ania.

SYLWIA WADACH KLOCZKOWSKA
Nauczycielka Szkoły
Języka Polskiego
im. św. Jana Pawła II
w Bostonie

Bibliografia:

- <http://ankazzielonego-ania.blogspot.com/2010/11/ksiazki-ktore-warto-przeczytac-recenzja.html?m=1>
- <https://popbookownik.pl/5-powodow-dlaczego-kocham-anie-z-zielonego-wzgorza/>

PRACUJESZ W CT? ZNAJ SWOJE PRAWA!

ZAROBKI

- ✓ Prawo stanu Connecticut wymaga wypłaty przynajmniej **\$14.00** za każdą przepracowaną godzinę.
- ✓ Należy Ci się także premia **50% za nadgodziny** po **40 godzinach** tygodniowo (overtime).
- ✓ Jeśli nie wypłacili Ci lub zaniżyli zarobki, nie płacą Ci za dojazd z warsztatu firmy na miejsca robót albo wymuszali od Ciebie haracz lub „działkę” – zadzwoń do nas już dziś po **bezpłatną i w pełni poufną poradę**.
- ✓ **Pomożemy Ci odzyskać niezapłacone zarobki, nawet jeśli:**
  - nie masz pozwolenia na pracę lub zielonej karty
  - umówiłeś się na dniówkę lub tygodniówkę
  - szef nazwał Cię kontraktorem, menedżerem lub „supervisor”
  - właściciel zamknął firmę

DYSKRYMINACJA, MOLESTOWANIE, BEZPRAWNE ZWOLNIENIA

Jeśli byłeś molestowany seksualnie przez szefa czy współpracownika albo byłeś dyskryminowany ze względu na wiek, płeć, pochodzenie narodowe, niepełnosprawność, orientację seksualną lub tożsamość płciową – zadzwoń do nas już dziś po **bezpłatną i w pełni poufną poradę**.

INNE KWESTIE?

Zadzwoń i dowiedz się!

Nie czekaj, aż Twoja sprawa ulegnie przedawnieniu!

MARIUSZ KURZYŃA

Adwokat i Radca Prawny

 860-357-6070

uprawniony do wykonywania zawodu w Connecticut, Nowym Jorku, Maryland, Waszyngtonie, DC i Wirginii (współpracownicy uprawnieni w dodatkowych stanach)

Kancelaria Zipin, Amster & Greenberg, LLC
8757 Georgia Avenue, Suite 400, Silver Spring, MD
130 West Main Street, New Britain, CT

Czy Twoje
OSZCZĘDNOŚCI EMERYTALNE
są bezpieczne i dobrze zarządzane?
Czy jesteś gotowy na emeryturę?

BEZPŁATNA POMOC I EDUKACJA
w zakresie **MEDICARE** i planowania
finansowego oraz wsparcie
przy podejmowaniu ważnych decyzji
emerytalnych.

Aleksandra Mróz

licencjonowany specjalista ubezpieczeń
medycznych i na życie w stanach: CT, MA, RI, SC

Tel. 860-997-3054

185 Silas Deane Hwy. Wethersfield, CT 06109

Dr Lisa Wisniewski

Ktoś w twojej rodzinie myśli o studiach?

Pomagam polskim rodzinom w wyborze odpowiedniej uczelni oraz znalezieniu stypendiów.

- ▶ Wybór odpowiedniej uczelni
- ▶ Listy intencyjne i CV
- ▶ Rozmowy kwalifikacyjne
- ▶ Dobór przedmiotów / kierunków
- ▶ Aplikacje o dofinansowanie
- ▶ Aplikacje o stypendia

Zadzwoń i dowiedz się, jak mogę pomóc Tobie bądź Twojej rodzinie podjąć odpowiednie decyzje, które dadzą lepszą przyszłość!

dr Lisa Wisniewski

Tel. 860-965-9696

E-mail: lisa@leadwithdrw.com

MÓWIĘ PO POLSKU

Main Ballroom (do 300 gości)

**Imprezy okolicznościowe
WRACAJĄ!
Zadzwoń po informacje
i rezerwacje**

Amber Room (do 240 gości)

4 SALE BANKIETOWE - NA KAŻDĄ OKAZJĘ!

Blue Room (do 80 gości)
Yellow / Party Room (do 40 gości)
Polanka - Falcons Fields (do 1000 gości)

*Idealne miejsce na: wesela, urodziny, rocznice,
impresje firmowe czy charytatywne oraz wydarzenia na świeżym powietrzu
Wybór firm cateringowych: Belvedere & Aqua Turf.*

- sale wyposażone w stoły i krzesła
- bar
- w pełni wyposażona kuchnia
- recepcja i szatnia
- parking
- salonik weselny (bridal suite)

Po renowacji wartej 2 miliony dolarów!

Zadzwoń po więcej informacji i rezerwację!

POLISH FALCONS OF AMERICA - NEST 88

201 Washington St, New Britain CT 06051

www.falconbanquethall.com

Bar - 860 225 9036, John - 860 796 4819, Ryszard - 860 919 0002

TREE WISE GUYS

860-348-5788

USUWANIE DRZEW ORAZ PNIAKÓW

→ **Bezpłatna wycena** ←

**TROSKLIWA
OPIEKA
ZDROWOTNA**
jest bliżej,
niż ci się wydaje!

Minutę od Broad Street
w Małej Polsce.

Mówimy po polsku.

**85 Lafayette Street
New Britain, CT 06051
Tel. 860-224-3642**

**Community
Health Center, Inc.**

- Opieka medyczna
- Stomatologia
- Zdrowie psychiczne
- Pediatria
- Wizyty na telefon
- Przypadki nagłe
– Urgent Care
- Fizjoterapia
oraz inne....

Więcej informacji
oraz pozostałe lokalizacje na
www.chc1.com

Najnowsze OFERTY PRACY:

- CMM Programmer
- CNC Programmer
- CNC 5 Axis Machine Operator/Mazak 1st shift
- CNC VTL Machine Operator 1st shift
- CNC VTL Machine Operator 2nd shift
- CNC VMC Machine Operator 1st shift
- CNC VMC Machine Operator 2nd shift
- Tooling Change/Production Support Technician
- Deburring Technician
- Engineering Drafter
- Engineering ERP Specialist
- Production Planner
- Quality Engineer
- Quality Technician
- Manufacturing Engineer

Dołącz do jednej z najbardziej dynamicznie rozwijających się firm w New Britain!

Atrakcyjne warunki pracy, wynagrodzenie i świadczenia!

Aplikuj na www.indeed.com wyszukując POLAMER PRECISION

105 Alton Brooks Way, New Britain, CT 06053 | 860-259-6200 | www.polamer.us

OD POKOLEŃ SŁUŻYMY POLONII W TRUDNYCH CHWILACH

NEWINGTON
MEMORIAL
20 Bonair Avenue
Newington
860-666-0600

BURRITT HILL
FUNERAL HOME
332 Burritt Street
New Britain
860-229-9021

www.duksa.net

UBEZPIECZENIA!

PRZYJDŹ DO NAS!

- Wytlumaczymy Ci, na czym polega emerytura w USA i jakie benefity Ci przysługują
- Wyjaśnimy, na czym polega Medicare i Medigap
- Pomożemy Ci uzyskać Medicaid – szara karta
- Podpowiemy, jaki plan jest dla Ciebie najodpowiedniejszy, jeśli chorujesz/bierzesz leki etc.
- Udzielamy całkowicie BEZPŁATNYCH porad i kompleksowych konsultacji
- Prosimy umówić telefonicznie appointment

CIS – Twój lokalny przewodnik w planach ubezpieczeniowych

Dariusz Orłowski – Agent

CORPORATE INSURANCE SOLUTIONS, LLC MÓWIAMY
450 Main St. Suite 203, New Britain, 06051 PO POLSKU
(Jesteśmy na pietrze, w budynku Webster Bank w New Britain)

Tel. 860-499-4552 dorowski@cis-llc.com

Zgodnie z wprowadzonym od października 2022 prawem wszystkie rozmowy się nagrywają.

Monsignor Bojnowski Manor

Już od 40 lat dbamy
o społeczność
New Britain

TERAPIA – 7 DNI W TYGODNIU

Krótką rehabilitacją i długoterminową opieką

5-gwiazdkowa jakość opieki wg Nursing Home Compare (www.medicare.gov)

50 Pulaski St., New Britain, 860-229-0336

ONE TRAVEL

travel you will love

TWOJA ZAUFANA, WIELOUSŁUGOWA
POLSKA AGENCJA!

POLECAMY SZEROKĄ GAMĘ USŁUG:

BILETY
LOTNICZE

SPRAWY
KONSULARNE

PAKIETY
WAKACYJNE

NOTARIUSZ
I APOSTILLE

TŁUMACZENIA
DOKUMENTÓW

WYSYŁKA
PACZEK I \$

ZDJĘCIA
PASZPORTOWE

TRANSPORT
NA LOTNISKA

WYJAZDY DO
KONSULATU

SPRAWY
IMIGRACYJNE

Służymy Polonii od 20 lat!

**TRANSPORT
NA LOTNISKA** dowóz i odbiór

Przekonaj się, dlaczego jesteśmy
#1 w New Britain!*

*wg sondaży New Britain Herald

ZAPYTAJ NAS O

**PROMOCYJNE CENY
NA PRZELOTY DO POLSKI
NA WAKACJE 2023!**

113 Broad Street, New Britain, CT06053
tel. 860-827-1244 fax 860-827-8088
e-mail: contact@onetravelllc.com

ŻYMY ZDROWIEJ

Holly Scoville
hartfordhealthcare.org

Zawroty głowy lub problemy z równowagą? Jest terapia, która może pomóc!

Im jesteś starszy, tym bardziej prawdopodobne jest, że doświadczysz zawrotów głowy – terminu używanego do opisanego szeregu wrażeń, które mogą sprawić, że ludzie czują się wytrąceni z równowagi lub oszołomieni. Źródło tej niestabilności pochodzi z ucha wewnętrznego i może wywoływać różne rodzaje objawów.

– Objawy mogą pojawić się bardzo szybko lub rozwinąć się w ciągu dni, tygodni lub miesięcy – mówi fizjoterapeutka Holly Scoville, kierownik Hartford HealthCare Rehabilitation Network w Plainville.

Co powoduje zawroty głowy?

Zawroty głowy mogą być wywołane przez wiele różnych przyczyn, takich jak uraz głowy, zapalenie ucha wewnętrznego, migreny, niektóre leki, problemy z krążeniem, wysokie lub niskie ciśnienie krwi, napad lęku, zmiany hormonalne i wiele innych.

Jakie są objawy?

– Jeśli chodzi o zawroty głowy, można odczuwać nudności, wymioty, bóle głowy, uczucie niemożności prawidłowego chodzenia, uczucie wirowania, wrażliwość na ruch – wymienia Scoville.

Jak można leczyć zawroty głowy?

Terapia ruchowa zaburzeń układu przedsionkowego jest formą rehabilitacji, która może pomóc pacjentowi w radzeniu sobie z zawrotami głowy.

– Terapia obejmuje ćwiczenia, które pomagają radzić sobie z objawami – mówi Scoville. – Narażamy pacjenta na odrobinę tego, co powoduje zawroty głowy, aby jego ciało mogło się dostosować do doświadczanych objawów. W zależności od tego, co powoduje zawroty głowy, terapia może zacząć naprawiać problem już w ciągu kilku wizyt, ale niektóre stany mogą wymagać dłuższego leczenia – dodaje.

Jak skorzystać z terapii?

Holly Scoville wyjaśnia, że każdy, kto doświadcza zawrotów głowy lub zaburzeń równowagi, powinien skontaktować się z lekarzem. Lekarz może skierować daną osobę do specjalisty, aby najpierw wykluczyć wszelkie podstawowe problemy zdrowotne. Dopiero po ich wykluczeniu można rozpocząć terapię u fizjoterapeuty.

– Przychodzili do nas pacjenci, którzy doświadczali objawów zawrotów głowy przez 20 lub 30 lat i nie zdawali sobie sprawy, że istnieje terapia, która może im pomóc – mówi Scoville.

Holly Scoville jest fizjoterapeutką w Hartford HealthCare Rehabilitation Network. Aby uzyskać więcej informacji, zadzwoń pod numer **833.277.1036** lub odwiedź hartfordhealthcare rehabnetwork.org

WYGRALIŚMY MILIONY DOLARÓW W ODSZKODOWANIACH DLA NASZYCH KLIENTÓW!

Walczymy o to, co się Tobie należy!

PODOROWSKY,
THOMPSON & BARON

Attorneys & Counselors at Law - Est. 1940

Bez względu na to, czy potrzebujesz pomocy w sprawie związanej z wypadkiem samochodowym, aresztem, rozwodem bądź zakupem nieruchomości, Kancelaria Podorowsky, Thompson & Baron godnie, uczciwie i rzetelnie reprezentuje klientów od ponad 75 lat.

Nasza kancelaria już wielokrotnie wybierana była jako najlepsza w mieście przez czytelników „New Britain Herald”, a mecenas Adrian Baron przez ostatnie 5 lat był na corocznej liście „Super Prawników” – to zaszczyt tylko dla ok. 2.5% prawników w całym stanie.

Zadzwoń i umów się na konsultację. Reprezentujemy klientów w całym stanie.

Tel. 860-223-4000
www.ptblegal.com

Adwokaci mówią po POLSKU!

**Spotkania i konsultacje bez zobowiązania
w 3 dogodnych lokalizacjach!**

NEW BRITAIN - STAMFORD - WESTPORT
202 Broad Street, „Mała Polska”, New Britain, CT
6 Landmark Square, Suite 400, Stamford, CT
191 Post Road West, Westport, CT

**UWAGA: w sprawach z odszkodowaniem
nie pobieramy opłaty aż do wygrania sprawy!**

Wiosną Oszczędzaj

NA

NA LOKACIE TERMINOWEJ
PSFCU AŻ DO

4.25%^{APY*}

*Annual Percentage Yield. Okres promocyjny rozpoczyna się 1 kwietnia 2023 r. i kończy 30 kwietnia 2023 r. Reklamowane oprocentowanie dotyczy 30-miesięcznego certyfikatu w wysokości \$90,000 lub więcej. Inne promocyjne APY dostępne są dla niższych kwot, odpowiednio 3,75% APY dla kwot od \$50,000 do \$89,999 oraz 3,25% APY dla kwot od \$500 do \$49,999.99. Obowiązuje opłata karna za wcześniejsze zamknięcie lokaty w wysokości dywidendy za 181 dni. Przeniesienie dywidendy spowoduje zmniejszenie oczekiwanych zysków. PSFCU zastrzega sobie prawo do przerwania promocji w dowolnym momencie bez wcześniejszego powiadomienia. Oferta tylko dla Członków PSFCU. Inne ograniczenia mogą obowiązywać.

1.855.PSFCU.4U
(1.855.773.2848)
www.psfcu.com

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

PSFCU is an Equal Opportunity Lender.

FACHOWA OBSŁUGA I NAPRAWA SAMOCHODÓW IMPORTOWANYCH, EUROPEJSKICH I KRAJOWYCH

Sprzedż opon i felg
Naprawy zawieszenia
Obsługa pojazdów komercyjnych
Certyfikowana naprawa emisji
oraz wiele więcej!

CEGLARZ
NAPRAWA & SPRZEDAŻ

581 West Main St., New Britain, CT
860-224-3532

Konsultacja i profesjonalna wycena domu
CAŁKOWICIE ZA DARMO!

**FREE FREE FREE
FREE FREE FREE**

Andrzej Fil
NIERUCHOMOŚCI:
kupno, sprzedaż, wynajem

Cell. **860-559-0004**
Biuro **860-505-8796**
andy@newhausct.com www.newhausct.com
1 Grove St., New Britain, CT 06053

Jeśli chcesz sprzedać lub kupić dom – musisz zrobić 10 rzeczy.
Pierwsza: zadzwoń do mnie! Pozostałych 9 zrobię za Ciebie.

NEW HAUS GROUP
MAKE THE RIGHT MOVE

25 lat doświadczenia w pracy z klientami!
Member of CT GHAR & National
Association of Realtors

From The Heart Home Care

PCA – HOMEMAKER – COMPANION

**Nie ma jak we własnym domu.
Dlatego nasze profesjonalne
usługi opiekuńcze
świadczymy w domu klienta.
Wiodąca agencja opiekunów
PCA, HHA, Chore**

Przyjmujemy Title 19, wynagrodzenia prywatne,
długo i krótkoterminowe ubezpieczenia.
Posiadamy ubezpieczenie oraz licencje – HCA #0000796

300 New Britain Road | Suite 1B | Berlin | CT 06037
Main Phone **(860) 882-4623** | Fax **(860) 357-4683**

FromTheHeartHCLLC@att.net

www.FromTheHeartHomeCare.org

- ♥ Opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ♥ Opieka na godziny, całodobowa oraz z zamieszkaniem
- ♥ Osoby do towarzystwa, pomoc przy prowadzeniu domu
- ♥ Wizyty lekarskie, zakupy oraz inne usługi
- ♥ Opieka nad osobami z urazami mózgu
- ♥ Adult Family Living – Foster Care
- ♥ Programy dla weteranów

Nasi opiekunowie mówią po polsku, hiszpańsku, włosku, ukraińsku, rosyjsku i nie tylko!

medicare

**DZWOŃ PO POLSKU!
(203) 699-2611**

- Pomagam wybrać odpowiedni plan ubezpieczeniowy do Medicare
- Oferuję usługi Medicaid, ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia zdrowotne i inwestycje
- Ze mną przeanalizujesz swoje dochody, aby sprawdzić, czy kwalifikujesz się na pomoc stanową, która pomoże Ci zapłacić za Twoją premię Medicare i leki na receptę
- Bezpłatna konsultacja!
- Pracuję także z Access Health

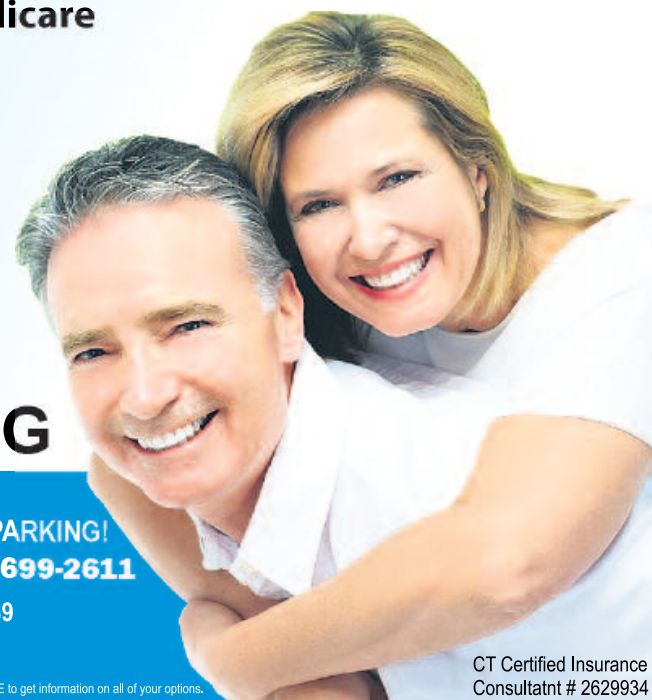
RAYMOND SENIOR PLANNING

Beata Raymond
Agent ubezpieczeniowy
w CT, MA i na FL,
doradca w sprawach
ubezpieczenia Medicare

UWAGA!!! NOWY ADRES OD 1 KWIECIA:

195 WEST MAIN ST. | NEW BRITAIN – DARMOWY PARKING!
pon.-pt. 9am - 4pm, co druga sob. 9am - 12pm | tel. **203-699-2611**

ORAZ: 360 North Main St. Suite 5 | Southington, CT 06489
pon.-pt. 9am - 4pm | tel. **(203) 699-2611**

We do not offer every plan available in your area. Any information we provide is limited to those plans offered in your area. Please contact Medicare.gov or by phone at 1-800-MEDICARE to get information on all of your options.

CT Certified Insurance
Consultant # 2629934

DOUBLE K TRUCKING
DUMPSTER RENTAL AND SERVICES

**Dynamicznie rozwijająca się
firma transportowa
Double K Trucking,
LLC z Dudley, Massachusetts**

zatrudni od zaraz KIEROWCÓW
z prawem jazdy CDL Class A

Skontaktuj się z nami – warto porozmawiać:

 860-382-8466

UWAGA: cierpisz na uraz i ból po wypadku samochodowym? POMOŻEMY CI WRÓCIĆ DO ZDROWIA!

Dr. Steven W Shaw M.S., D.C., F.A.C.O.
Specjalista w leczeniu powypadkowym
Certyfikowany przez Amerykańską Radę Chiropraktyków Ortopedycznych

Dr. Monica Nowak
Lekarz mówi po polsku i przyjmuje w New Britain

Dr. Pawel Markowicz
Lekarz mówi po polsku i przyjmuje w New Britain

Służymy Polonii od prawie 40 lat!
POMOGLIŚMY TYSIĄCOM PACJENTÓW WRÓCIĆ DO ZDROWIA. ZADZWOŃ I PRZEKONAJ SIĘ, JAK MOŻESZ ZOSTAĆ JEDNYM Z NICH.

MÓWIMY PO POLSKU

HARTFORD 36 Grand Street 860-522-2225	HARTFORD 43 Woodland St. #140 860-801-6175	NEW BRITAIN 136 West Main Street, 2nd flr 860-225-7429
EAST HARTFORD 290 Roberts Street 860-290-3788	MIDDLETOWN 62 Washington Street, 3rd flr 860-788-3975	BLOOMFIELD 701 Cottage Grove Road, C10 860-904-6685

✓ *Profesjonalni lekarze*
✓ *Doskonałe rezultaty medyczne*
✓ *Wyraźna ulga w bólu już po pierwszej wizycie*

Remark Insurance Agency, LLC
175 Burritt St | New Britain | CT 06053

UBEZPIECZENIA
na: dom, samochód i biznes

Tel. 860-827-1129

Regina Włodkowski – Owner
rwlodkowski@remarkins.com

Z REMARK INSURANCE CHRONIENIE TEGO, CO NAJWAŻNIEJSZE, STAJE SIĘ O WIELE ŁATWIEJSZE I O WIELE TAŃSZE!

Twoje zdrowie jest moją pasją – zadbajmy o nie wspólnie z moimi SUPLEMENTAMI DIETY!!!

info@sunshinewaysusa.com

ROZPOCZNIJ SWOJĄ PRZEMIENĘ. JUŻ DZIŚ ZADBAJ O SWOJE ZDROWIE, BY CZUĆ SIĘ DOBRZE NIEZALEŻNIE OD WIEKU

DuoLife Moja Krew to suplement diety w formie płynnej – kompleks witamin, minerałów oraz ekstraktów owocowych i warzywnych, w 100% naturalnych. To płynny suplement, który pomoże w utrzymaniu prawidłowego poziomu czerwonych krwinek oraz produkcji krwi. To jednocześnie formuła, gwarantująca energię i dobrą kondycję organizmu. Niech Twoja morfologia odzwierciedla jakość Twojego życia!

DUOLIFE. MY BLOOD – MOJA KREW

POTRZEBUJESZ PORADY IRYDOLOGA? DIAGNOZA CHOROBY Z TĘCZÓWKI OKA Wszystkie dalsze informacje uzyskasz pod numerem telefonu:
Tel. 860-930-3661

Zarejestruj się i kupuj wygodnie:
www.elzbietapabisiak.myduolife.com/register

247 West Main St, New Britain, CT 06052, tel. 860-930-3661

KRAKUS
Meat Market

Słyniemy z tradycji dobrego smaku!

SPRAWDZONA JAKOŚĆ. NISKA CENA!

259 Broad Street New Britain, Connecticut. Tel. 860-223-9020

Norweg Halvor Egner Granerud zwyciężcą pucharu świata w skokach narciarskich

Polacy poza podium

 facebook

Konkurem w słoweńskiej Planicy rozegranym w pierwszy weekend kwietnia zakończył się sezon 2022/2023 Pucharu Świata w skokach narciarskich. Triumfotorem całego cyklu zawodów został Halvor Egner Granerud. Kolejne miejsca za Norwegiem zajęli Austriak Stefan Kraft i reprezentant Słowenii Anže Lanisek. Tuż za podium, na miejscu czwartym, wyładował najlepszy z Polaków Dawid Kubacki, który jednak ze względu na poważne problemy zdrowotne żony wycofał się z rywalizacji przed końcem sezonu. Na szczęście, jak poinformował skoczek w mediach społecznościowych, jego żona Marta już czuje się lepiej i została wypisana ze szpitala, choć po wstawieniu rozrusznika serca czeka ją długa rehabilitacja. Nie wiadomo więc, czy w kolejnym sezonie zobaczymy Dawida Kubackiego na skoczni, choć kibice nie tracą na to nadziei. Z dobrym wynikiem sezon zakończył też Piotr Żyła, który w klasyfikacji generalnej zajął 6. pozycję. Trzeci z Polaków, Kamil Stoch,

Najlepszy z Polaków Dawid Kubacki zajął w klasyfikacji generalnej 4. miejsce

został sklasyfikowany na miejscu 14. Pozostali polscy skoczkowie zajęli dalsze miejsca – w trzeciej, czwartej i piątej dziesiątce.

Choć sezon pucharu świata w skokach narciarskich dopiero co się zakończył, to władze Międzynarodowej Federacji Narciarskiej przedstawiły już wstępny projekt kalendarza na sezon 2023/24. Pierwszy konkurs nowego sezonu pucharu świata w skokach narciarskich ma odbyć się 25 listopada w Ruce w Finlandii. Jednak ciekawą nowiną dla polskich kibiców jest to, że w styczniu w Polsce odbędzie się prawdopodobnie aż pięć konkursów. 13 i 14 stycznia, tuż po Turnieju Czterech Skoczni, skoczkowie mają rywalizować w Wiśle w konkursie duetów i indywidualnym. Nową skocznią w kalendarzu Pucharu Świata będzie Szczyrk, gdzie zawody tej rangi miałyby odbyć się po raz pierwszy 17 stycznia. Później – w weekend 20–21 stycznia – planowane są zawody w Zakopanem, konkretnie w formie konkursu drużynowego i indywidualnego.

Mariusz Wlazły kończy karierę

Mariusz Wlazły ogłosił, że bieżący sezon będzie dla niego ostatnim w zawodniczej karierze. Siatkarz przez większą część swojej seniorskiej kariery grał w PGE Skrze Bełchatów, z którą dziewięciokrotnie zdobył mistrzostwo Polski. Jako członek reprezentacji narodowej Polski w 2014 r. zdobył też mistrzostwo świata.

– Nadszedł czas na zakończenie kariery. Myślę, że ta 20-letnia przy-

goda była bogata w różne sytuacje, doświadczenia i emocje. Będą to dla mnie niezapomniane chwile, natomiast każda przygoda musi się skończyć – powiedział Wlazły, ogłaszając swoje pożegnanie z boiskiem siatkarskim.

Wlazły podkreślił, że mimo zakończenia kariery jako siatkarz nadal pozostanie przy siatkówce. Od przyszłego sezonu będzie członkiem sztabu szkoleniowego Trefla Gdańsk, w którym grał przez ostatnie trzy lata.

Mariusz Wlazły dziewięciokrotnie zdobywał ze swoją drużyną tytuł mistrza Polski, jest też złotym medalistą mistrzostw świata w 2014 r. facebook – Mariusz Wlazły Official profile

Udany debiut Mateusza Bogusza w barwach Los Angeles FC

Kolejny Polak w MLS

Podczas meczu rozegranego 16 kwietnia na Dignity Health Sports Park Stadium w Carson City Mateusz Bogusz zadebiutował w barwach Los Angeles FC. Jego drużyna wygrała z Los Angeles Galaxy 3:2. Polak pojawił się na placu gry w 78. minucie.

Mateusz Bogusz to polski piłkarz grający w reprezentacji Polski do lat 21 oraz od niedawna występujący na pozycji pomocnika w amerykańskim klubie Los Angeles FC, który w poprzednim sezonie zdobył mistrzostwo ligi MLS.

„To utalentowany i młody zawodnik o wielkich umiejętnościach, który zapewni naszemu klubowi wielką jakość” – w taki sposób Bogusza przedstawił klub na swojej oficjalnej stronie.

Los Angeles FC zajmuje obecnie drugie miejsce w tabeli Konferencji Zachodniej.

 Los Angeles FC

Mateusz Bogusz niedawno dołączył do drużyny Los Angeles FC, w której barwach pierwszy mecz rozegrał 16 kwietnia br.

POLAMER

www.polamerusa.com
773-685-8222

**Imieniny, Urodziny, Rocznice
i inne imprezy okolicznościowe**

Wyślij kwiaty, bądź zestaw upominków dla BLISKICH w POLSCE
Z GWARANTOWANĄ DOSTAWĄ DO DOMU!

„Dobosz”

Rat-a-ta-ta, rat-a-ta-ta, rat-a-ta-ta ... usłyszałem powtarzające się rytmiczne głosy werbla. Wiedziałem już, co to oznacza, a była to jedyna muzyka, którą wówczas poznałem, bo w latach 50-tych ubiegłego wieku w naszym domu jeszcze nie było radia, a o telewizji nikt nie słyszał. Ze względu na brak środków masowego przekazu był to jedyny sposób przekazywania wiadomości mieszkańcom przez władzę Miasteczka.

– Mamo – zawołałem z radością. – Pan na bębenku gra.

Mama zostawiając zajęcia w kuchni przetrątała mi ścierką umorusaną buzię, ubrała w kurtkę i czapkę, bo – co prawda – zima już się kończyła, ale był to początek marca. Wkładając rękawiczki ponaglałem mamę:

– Szybko, bo nie zdążymy. – Byłem zniecierpliwiony, obawiając się, że jeżeli zjawi się tam więcej mieszkańców, nie będę mógł z bliska przyglądać się doboszowi.

Obchodził on tak całe Miasteczko, przystawał co jakiś czas, i bębnił dopóki nie zebrała się choć mała grupa mieszkańców. Był ubrany w służbowy, długi płaszcz, zapięty metalowymi guzikami z orzełkiem, a na jego głowie czapka z dużym daszkiem jakby opierała się na uszach. Obserwowałem go z ciekawością i podziwiałem za tak rytmiczne ruchy pałeczkami po werbelku. Gdy przestał bębnić, schował pałeczki do skórzanej torby, przewieszanej na ramieniu, wyjął z niej trochę już zmiętą kartkę papieru i oczekiwał aż nastanie cisza.

– No czytaj pan już – krzyknął ktoś stojący z tyłu. – Bo zimno jak cholera.

Wtedy dobosz majestatycznie poprawił czapkę i szeroki, skórzany pas okalający płaszcz, pogłaskał sumiaste wąsy, chrząknął dwa razy i zaczął czytać doniosłym głosem.

– Obywatele! Przekazujemy wam bardzo smutną wiadomość. Zmarł towarzysz Józef Stalin...

Nie rozumiałem, o co chodzi, więc szepnąłem do mamy:

– Kto to był ten pan?

Mama kładąc palec na ustach nakazała milczenie. Zebrani patrzyli jeden na drugiego i wydawało mi się, że niektórzy mają w oczach radość, co było dla mnie dziwne.

Wszyscy ogłoszenie wysłuchali do końca i w milczeniu zaczęli wracać do swoich domów.

* * *

„Imieniny dziadka”

Bardzo w dzieciństwie lubiłem uroczystości rodzinne, zwłaszcza imieniny któreś z ciotek, czy wujków lub dziadków. Spotykali się wtedy wszyscy członkowie rodzin zamieszkałych w Miasteczku, wraz z dziećmi. Były to jedne z nielicznych rozrywek, jakie nas czekały i pozwalały nacieszyć się słodyczami. Szczególnie uroczyste obchodzone były imieniny najstarszego z rodu, czyli dziadka Franciszka. Najstarsi z wnuków musieli wcześniej nauczyć się na pamięć okolicznościowego wiersza.

Do stojącego na środku pokoju solenizanta, ubranego w kamizelkę, ze związającym łańcuszkiem od kieszonkowego zegarka, podchodziliśmy kolejno i ukłoniwszy się recytowaliśmy głośno przygotowany wierszyk, po czym następowały pochwały, a nawet oklaski. Nikt nie chciał się pomylić, lub czegoś zapomnieć, by nie zaznać wstydu, ale wtedy z opresji wybawiali nas rodzice, pełniąc rolę suflerów. Po recytacjach dziadek jak zwykle poprosił:

– A teraz zaśpiewajcie mi moją ulubioną piosenkę.

Stawaliśmy w odpowiednim szyku i zaczęliśmy śpiewać, bo wiedzieliśmy, że jest to zawsze ta sama piosenka „Samotny leśny kwiat”, której słowa pamiętam do dzisiaj:

Samotny leśny kwiat
zapłakał cicho z tęsknoty
i płakał długo tak
i płakał, bo był samotny

W swym sercu smutek miał,
miłości kroplę chciał,
lecz w lesie nikt go nie widział
gdzie leśny kwiatek stał.

Potem dorośli siadali przy stole do posiedzenia. Wszyscy nie mogliśmy się przy nim zmieścić, więc dzieci przebywały w kuchni, lub biorąc do ręki smakołyki wbiegały na podwórko. Tylko dziadek, choć miał swoje krzesło przy stole, mało z niego

korzystał, bo swoim zwyczajem, wołał stać lub chodzić po pokoju. Myślałem, że wynikało to stąd, że był szewcem i dużo siedział na zydlu. Trzymał też ciągle w ustach grubego papierosa, którego sam skręcał, lecz najbardziej lubił kubańskie cygara, a te szybko mu gasły. Wtedy zwracał się do mnie żartobliwie:

– Adaś, albo świeć, albo gaś.

Czułem się wtedy wyróżniony, że daną mi zapalniczką mogłem wzniecić ogień.

* * *

„Pamięć”

W grudniowy, wigilijny dzień słońce z trudnością przebijało się przez chmury. Na gałęziach огоłoconych drzew siadały nieliczne ptaki, a śnieg pokrył opadłe liście. Mieszkaliśmy wtedy w Miasteczku przy wąskiej uliczce, na tzw. Chałupkach. Nazwa ta wzięła się chyba stąd, że było tam wiele starych, drewnianych domów, nawet krytych jeszcze strzechą. Z niecierpliwością oczekiwaliśmy na powrót taty z pracy, by razem przystroić choinkę. Zdarzało się, że mama zostawiała nas samych w domu – czwórkę kilkuletnich dzieciaków – gdy musiała udać się do sklepu na zakupy. Przestrzegaliśmy nas, abyśmy byli grzeczni, nie otwierali drzwiczek od kaflowego pieca, ani nikomu drzwi wejściowych. Wychodząc przypomniała mi o moich imieninach:

– Zobaczmy, czy dostaniesz dzisiaj prezent od Stuligłowy.
Była to starsza kobieta, samotna, mieszkająca naprzeciwko nas. Rzadko wychodziła z domu, a jej niejednokrotnie dziwne zachowanie budziło u dzieci lęk. Zawsze jednak pamiętała o moich imieninach. Szybko pobiegłem do okna i obserwowałem jej dom oraz znajdujący się zaraz za ogrodzeniem sad.

– Chyba dzisiaj zapomniła – powiedziałem kierując chwilowo wzrok na siostrę, najstarszą z naszego rodzeństwa i nadal patrzyłem z przyklejonym do szyby nosem.

– Ona nigdy nie zapominała. Może nawet byłoby lepiej, gdyby przyszła, gdy mama wróci – pocieszała mnie Teresa.

W tym momencie kobieta pojawiła się przed drzwiami swojego domu. Była chora psychicznie. Co pewien czas następował nawrót objawów choroby i żyła ona wtedy w swoim świecie, niezrozumiałym dla otoczenia. Kilka razy przeżegnała się. Była bosa i odziana w długą koszulę nocną, z powieszonym na ramieniu sierpem, którego kiedyś używano przy żniwach. Coś mamrotała pod nosem i z uniesionymi do góry dłońmi zaczęła tańczyć wśród drzew w sadzie. Jej długie, siwe rozpuszczone włosy wirowały wokół szyi. Później obejmowała po kolei drzewa, jakby tańcząc z urojonymi w jej głowie partnerami, po czym udała się z powrotem do domu.

Jednak po chwili wyszła. W rękę trzymała papierową torebkę i powolnym krokiem kierowała się w stronę naszego obejścia.

– Idzie! Idzie! – krzyknąłem, a rodzeństwo również zaczęło ukradkiem obserwować zbliżającą się kobietę.

Wargi jej były prawie białe, a z kącików ust sączyła się piana. Gdy była już blisko wszyscy odskoczyliśmy od okna i siedząc cicho udawaliśmy, że w domu nikogo nie ma...

Odetchnęliśmy dopiero wtedy, gdy usłyszeliśmy skrzypienie drzwi i dotarł do nas głos mamy:

– Masz prezent od Stuligłowy. Był za-wieszony, jak zwykle, na klamce.

Otworzyłem papierową torebkę i ucieszyłem się. Było w niej kilka jabłek, orzechów i cukierków.

* * *

„Deptanie kapusty”

Co roku jesienią kisiliśmy kapustę na zimę. Mama dokładnie wymyła dębową beczkę i wyparzyła wrzątkiem. Na ręcznej szatkownicy rozdrobniła kapustę. Do ugniatania jej w beczce nogami zostałem tym razem wyznaczony ja. Jako 12-latek wiedziałem, że inni ugniatali ją za pomocą ubijaka – specjalnie zrobionego z drewnianego klocka, więc na pytanie dlaczego u nas będzie „deptana” usłyszałem odpowiedź mamy:

– Bo taka jest najlepsza i dokładnie ugnieciona.

Czułem się zaszczycony wyróżnieniem i rozpocząłem przygotowania do tej czynności. Bardzo starannie obciąłem paznokcie u stóp, po czym dokładnie myłem każdy palec, a następnie długo jeszcze moczyłem nogi w miednicy z wodą. Teraz przyszedł czas na odpowiedni ubiór. Musiałem włożyć nową, białą podkoszulkę i takie same kalesony, podwinęte do kolan, by się nie moczyły, a włosy zabezpieczyć chustką.

– Wskakuj do beczki – rozkazała mama, gdy była już w niej warstwa poszatowanej kapusty, mocno posypanej solą.

Stąpałem z nogi na nogę tak, by jak najmocniej ugniatąć ją, aż do momentu, gdy z kapusty wyciekło dużo soku. Po wspanianiu kolejnych warstw kapusty i soli, czynności te powtarzaliśmy do momentu, aż beczka prawie wypełniła się. A obserwujący to z boku młodszy moi bracia bliźniacy chyba zazdrościli mi tego „tańca” w beczce, licząc na to, że może w przyszłym roku któremuś z nich będzie to dane.

Następnie kapusta w beczce została przykryta drewnianym krążkiem i przyłożona dużym kamieniem, by jej górną warstwę przykrył kapuściany sok.

Adam Decowski
Red. strony Edward Bolec

Adam Decowski – poeta i satyryk. Urodził się w 17.12.1948 r. w Sieniawie, mieszka w Rzeszowie. Jest zrzeszony w Związku Literatów Polskich. Swoje utwory zamieścił w kilkudziesięciu pismach w kraju. Wiele z nich zostało przetłumaczonych na angielski, słowacki, rumuński, czeski, ukraiński i serbski. Opublikował osiem zbiorów wierszy i utworów satyrycznych. Uhonorowany Odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej.

TWO WORDS TO THE WISE

Robert A. Rothstein
University
of Massachusetts
Amherst
rar@umass.edu

Reading the Constitution

Among the list of April events in the Polish edition of *Wikipedia* I noticed the anniversary of the adoption of the Polish Constitution, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*, by the National Assembly on April 2, 1997. (The National Assembly [Zgromadzenie Narodowe] is the name given to a joint sitting of the two houses of the Polish Parliament, the *Sejm* and the *Senat*.) The Constitution was subsequently approved by a referendum held in May 1997.

The Constitution consists of a preamble (*preambuła* – from the Late Latin adjective *praeambulus* meaning “walking before”) and thirteen chapters (*rozdziałów*), which contain 243 articles. One very interesting thing about the Preamble is how it defines the Polish nation, in whose name the Constitution is established: “We, the Polish Nation – all citizens of the Republic, both those who believe in God as the source of truth, justice, good and beauty, as well as those not sharing such faith but respecting those universal values as arising from other sources” (*My, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł*). (I quote above and in what follows the official English translation of the Constitution.) The two categories of citizen are declared to be “equal in rights and obligations towards the common good – Poland” (*równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski*).

 Archiwum WEM

The Constitution of the United States lists six reasons for establishing the Constitution, starting with the goal of forming “a more perfect union.” The Polish Constitution lists eight, beginning with gratitude to past generations for their labors, their struggle for independence and for the culture “rooted in the Christian heritage of the Nation and in universal human values” (*za kulturę zakorzonioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach*).

Next there is an appeal to the best traditions of the First Polish Republic (1569–1795) and the Second Republic (1918–1939), and the obligation “to bequeath to future generations all that is valuable from our over one thousand years’ heritage” (*wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku*). The obligation extends to “the community of compatriots dispersed throughout the world” (*[jesteśmy] złączeni więzami wspólnoty z naszymi rodakami rozsiadniętymi po świecie*) and there is recognition of “the need for cooperation with all countries for the good of the Human Family” (*potrzeb[a] współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej*). A further Point combines two seemingly unrelated goals of the Constitution: “to guarantee the rights of the citizens for all time” (*na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie*) and “to ensure diligence and efficiency in the work of public bodies” (*działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność*). There are two references to the political situation in Poland prior to 1989: one that refers to “recovering the possibility of a sovereign and democratic determination of [Poland’s] fate” and another recalling “the bitter experiences of the times when fundamental freedoms and human rights were violated in our Homeland” (*gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane*). The authors recognize “our responsibility before God or our own consciences” (*w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem*).

The description of the bases of the Constitution includes a term that I had never before encountered either in Polish or English: *potencjonalność*/subsidiarity. The principle of subsidiarity says that every level of authority should carry out only those tasks that cannot be successfully realized by a lower level or by units functioning in society. It is summed up in the maxim “as much authority as is necessary, as much liberty as is possible, as much state as is necessary, as much society as is possible”

(*tyle władzy, na ile to konieczne; tyle wolności, na ile to możliwe; tyle społeczeństwo, na ile to możliwe*).

Since I don’t have time (or space!) to discuss all 243 articles of the Constitution, I’ve chosen a few from the first chapter for comments. This chapter is entitled “The Republic” (*Rzeczpospolita*) and is devoted to general principles. Article 6 guarantees equal access to the products of culture which are “the source of the Nation’s identity, continuity and development” (*źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju*) and assistance to Poles living abroad “to maintain their links with the national cultural heritage” (*w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym*). Article 13 prohibits political parties and other organizations whose programs are based upon “totalitarian methods and the modes of activity of nazism, fascism and communism” (*odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu*) or who sanction racial or national hatred. It’s interesting that this article also prohibits organizations that do not reveal their structure or membership.

Article 18 defines marriage as a union of a man and a woman and places it, as well as the family, motherhood and parenthood, under the protection and care of the Republic of Poland (*Matężstwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej*).

Chapter 2 deals with the Freedoms, Rights and Obligations of Persons and Citizens (*Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela*). Article 33, for example, says that “Men and women shall have equal rights in family, political, social and economic life in the Republic of Poland” (*Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym*). These equal rights apply in education, employment and promotion and include the right to equal compensation for work of similar value, to social security, to hold offices, and to receive public honors and decorations. Chapter 2 also includes among other things provisions dealing with minority rights, with the Catholic Church and other religious organizations, with protection of Polish citizens abroad, etc. If you’re interested in details, you can find the complete text of the Constitution in English at <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm> or in Polish at <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/polski/kon1.htm>.

NEW BRITAIN MUSEUM OF AMERICAN ART

Ukryte Skarby

LETNIE OBOZY

Odkryj ukryte cuda i zakamarki naszego Muzeum podczas letnich półkolonii dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat. Podczas trzydniowych zajęć uczestnicy będą mogli stworzyć własne dzieła sztuki inspirowane pracami Waltera Wicksa oraz wziąć udział w rozrywkach na zewnątrz w malowniczym otoczeniu muzeum.

TYDZIEŃ 1 | NIE Z TEGO ŚWIATA!

11-13 lipca, od 9 rano do 12 w południe

TYDZIEŃ 2 | BAŚNIOWE ZABAWY

18-20 lipca, od 9 rano do 12 w południe

TYDZIEŃ 3 | WZYWANIE: PUZZLE

25-27 lipca, od 9 rano do 12 w południe

TYDZIEŃ 4 | POSZUKIWANIE SKARBÓW

1-3 sierpnia, od 9 rano do 12 w południe

Dzieci z New Britain kwalifikują się na stypendia w zakresie wszystkich programów NBMAA. Skontaktuj się z strucalys@nbmaa.org, aby aplikować.

ZAREJESTRUJ SIĘ

GREATER HARTFORD
orthodontics
Specialist for Children and Adults

ORTODONTA

dla dzieci, młodzieży i dorosłych!

- Tradycyjne i nowoczesne sposoby prostowania zębów
- Dogodna lokalizacja - 10 min. od „Małej Polski”
- Profesjonalny zespół z bogatym doświadczeniem
- Możliwość rozłożenia opłat na raty

PIERWSZA KONSULTACJA GRATIS!

Polecamy najnowocześniejszy system prostowania zębów

365 Willard Avenue, Suite 2H | Newington, CT 06111 | 860-667-8277
Zapraszamy od poniedziałku do czwartku od 8 do 5

Zarzuty dla Wojewódzkiego

Prokuratura Rejonowa w Warszawie postawiła zarzuty Kubie Wojewódzkiemu, Januszowi Palikotowi i ich wspólnikowi Tomaszowi Czechowskiemu. Podpadli oni za wpisy w mediach społecznościowych, w których promowali mocne alkohole.

Zarzuty dotyczące sprzecznej z obowiązującymi przepisami reklamy wysokoprocentowych napojów alkoholowych na profilach w serwisie społecznościowym postawiono showmenowi i jego wspólnikom tuż przed Wielkanocą. Zakaz, który złamali, jest znany w Polsce od dawna. Promowanie takich alkoholi stanowi naruszenie art. 13 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Grozi za to do 500 tys. zł grzywny.

Kontrowersyjny gwiazdor promował wódki i wina marki Wojewódzki i Palikot firmy Manufaktura Piwa Wódki i Wina. Odbывало się to na przede wszystkim na Facebooku i Instagramie. Wojewódzki na profilu facebookowym ma 920 tys. followersów, a na instagramowym – 1,5 mln.

Kuba Wojewódzki zaczynał karierę w latach 80. jako członek zespołu System oraz New Dada, był też perkusistą kapeli Klatu. W 1993 r. pełnił funkcję

Kuba Wojewódzki usłyszał zarzuty za reklamę alkoholu w mediach społecznościowych

dyrektora Festiwalu Muzyków Rockowych w Jarocinie. Największą popularność zdobył dzięki programowi „Idol”. Zasłynął jako surowy juror. Potem prowadził swój talk-show zatytułowany „Kuba Wojewódzki”. W 2005 r. otrzymał nagrodę „Świra nad świrami” w plebiscycie „Świry 2005”.

Działalność Wojewódzkiego jest powszechnie komentowana, m.in. za

sprawą skandali obyczajowych i głoszenia publicznie krytycznych opinii w kierunku innych celebrytów. Wojewódzki ma za sobą związek z aktorką Anną Muchą i modelką Renatą Kaczoruk. Z obiema wystąpił w spotach reklamujących Play. Od 2022 r. tworzy parę z modelką Anną Markowską.

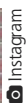
 HALINA KOSSAK

ŚLUB ZA GROSZE

Dorota Szelańska – prezenterka telewizyjna i projektantka wnętrz – chwali sobie singielskie życie, jakie prowadzi od dwóch lat po rozwodzie z trzecim mężem. Publicznie wspomina też oszczędności poczynione na ślubach.

Prezenterka w jednym z najnowszych wywiadów ujawniła, że na jeden ze ślubów wydała tylko 65 zł. Jak to możliwe? Nie było to weselisko, tylko ślub w tajemnicy. Para zaprosiła wyłącznie czworo gości. Zamówili kawę i pączki. Szelańska wyszła z założenia, że skoro kiedyś miała wielki ślub i wcale nie zagwarantowało jej to szczęścia ani dożgonnej miłości (chodzi głównie o związek z Adamem Sztabą), nie warto robić hucznych imprez. Jednak skromny ślub też nie przyniósł trwałego szczęścia.

Dorota Szelańska po raz pierwszy wyszła za mąż, kiedy miała zaledwie 20

Dorota Szelańska po trzech nieudanych małżeństwach jest obecnie singielką i chwali sobie ten stan

lat. Z pierwszym mężem, aktorem Pawłem Hartliebem, ma syna Antoniego. Drugim mężem dziennikarki był Adama Sztaba, a trzecim Michał Wawro, z którym ma córkę

Wandę. Są już po rozwodzie. Teraz pani Dorota jest singielką i chwali sobie ten stan.

– Nie mam zamiaru brać więcej ślubu. Nie mam nikogo i to jest wspaniałe. (...) Jestem beznadziejna w wyborze facetów. Jeśli pokażesz mi niewyraźne zdjęcie mężczyzny, który jest absolutnie nie do związku, porąbany, który nie nadaje się do niczego, to ja się w nim zakocham w ciągu trzynastu sekund, natychmiast – stwierdziła Szelańska w podcaście „WojewódzkiKędziński”. Mimo kiepskich doświadczeń, Szelańska z sentymentem wspomina dawne związki.

Dorota Szelańska jest córką znanej pisarki Katarzyny Grocholi. Urodziła się w Trypolisie w Libii w 1980 r. Po powrocie do Polski jej rodzice rozwiedli się. Szelańska zaaszyfowała jako dziennikarka prowadząca programy o zmianach we wnętrzach mieszkań i domów.

 HK

Paulina Smaszcz usuwa tatuaże

Paulina Smaszcz chce usunąć tatuaże – pamiątki po związku z Maciejem Kurzajewskim

Pamiętek łatwo się pozbyć, gdy stoją na półce. Gorzej z tymi na ciele... Wiele osób z zapałem „zapisuje” swoją miłość w formie tatuaży. Tak też zrobiła Paulina Smaszcz, nie przewidując, że Maciej Kurzajewski zostawi ją dla Katarzyny Cichopek.

Paulina i Maciej poznali się w styczniu 1996 r. w Zakopanem. W tym samym roku, 15 września, wzięli ślub i niedługo później doczekali się dwóch synów: Franciszka i Juliana. W 2020 r. para rozwiodła się.

Była żona dziennikarza niedawno oznajmiła, że chce usunąć wytatuowaną liczbę 96, czyli rok, w którym wyszła za mąż, a także kotwicę – taki sam znak obydwójce zrobili sobie z okazji 15. rocznicy ślubu. Nadal jednak jest wiele spraw, które ich łączą i nie wszystkie są tymi negatywnymi. Wspaniałą pozostałością związku są dzieci i nie tylko...

Niedawno Maciej Kurzajewski i Paulina Smaszcz zostali dziadkami. Na świat przyszła ich wnuczka, córeczka najstarszego syna Franciszka, który mieszka we Włoszech. Paulina Smaszcz cieszy się statusem świeżo upieczonej babci. Pochwaliła się zdjęciem z wnuczka. Prezenterka niedawno obchodziła też swoje 50. urodziny. Nie wpisuje się w kanon typowych dojrzałych pań, a tym bardziej babć. Dbą o młody wygląd i pozycję zawodową.

Paulina Smaszcz karierę zaczynała od modelingu. W 1993 r. na Targach Poznańskich, które prowadziła, została dostrzeżona przez Małgorzatę Potocką, która zaproponowała jej poprowadzenie koncertu „Debiutów” na 30. Międzynarodowym Festiwalu Piosenki w Sopocie. Potem wygrała w konkursie prezentatorów do oprawy TVP1. Ostatnio bardziej działa w branży public relations. Chętnie też przyjmuje propozycje występu w reklamach. Włączyła się m.in. do kampanii wizerunkowej kliniki medycyny estetycznej Estell.

 HK

KANCELARIA ADWOKACKA

Konsultacja
sprawy **GRATIS**

Ponad **20 lat**
doświadczenia

Adwokat LISA PYTERAK-MAINOLFI

MÓWIĘ PO POLSKU

799 Silver Lane, Trumbull, CT
(203) 375-0600

17 Lenox Place, New Britain, CT
(860) 356-7774

Owens, Schine,
& Nicola, PC

Usługi Prawne od 1928

- ☑ obrażenia ciała
- ☑ sprawy kryminalne
- ☑ DUI – jazda pod wpływem alkoholu
- ☑ odszkodowania dla pracowników
- ☑ prawo rodzinne
- ☑ kupno-sprzedaż nieruchomości
- ☑ testamenty, sprawy spadkowe

KOSZTY ENERGII IDĄ DO GÓRY

Potrzebujesz pomocy, aby ogrzać dom tej zimy?

TERAZ JEST CZAS, ABY ZŁOŻYĆ WNIOSEK.

W ubiegłym roku pomogliśmy 6,500 osobom pokryć koszty ogrzewania dzięki funduszom z naszego programu Energy Assistance Program. Dowiedz się jeszcze dziś, jak możemy pomóc Tobie i Twojej rodzinie.

Wnioski przyjmowane są już od 1 września.

Zadzwoń pod: **860-612-1781** aby umówić spotkanie bądź wejdź na:
www.hranbct.org/programs/energy-assistance

Mówimy po **POLSKU**

Wizyty dostępne
w New Britain
oraz w Bristol.

MAJESTIC EUROPEAN KITCHEN CABINETS AND DOORS & CONSTRUCT INDUSTRIES

PERFEKCJA • PASJA • NAJWYŻSZA JAKOŚĆ WYKONANIA

Oferujemy:

- Europejskie Kuchnie Premium - produkowane na zamówienie w naszej fabryce w Miami
- Europejską Nowoczesną Linię Gotowych do Montażu Szafek i Drzwiczek Kuchennych
- Najlepsze Europejskie Drzwi Wewnętrzne i Zewnętrzne

Jesteśmy częścią międzynarodowej grupy firm z zakładami produkcyjnymi w Europie (Polska, Niemcy) oraz w USA (Miami).

Pełny katalog na
www.modernmajestic.net

Ponad 100 opcji kolorów drzwiczek (acrylic i melamine)

Duży wybór wzorów

Profesjonalne doradztwo producenta

Skontaktuj się z nami już dziś
1312 NW 78th AVE, Doral, FL 33126

Office: (813) 428-6942
contact@modernmajestic.net

POLAMER

Jedyna taka polska firma!

Imieniny, Urodziny, Rocznice i inne imprezy okolicznościowe

Wyślij kwiaty bądź gotowy zestaw upominkowy dla Bliskich do każdego miejsca w POLSCE

Przejrzyj naszą bogatą ofertę i zamów na www.polamerusa.com

GREENPOINT - NY
880 Manhattan Ave.
Tel. 718-349 1319

MASPETH - NY
64-02 Flushing Ave.
Tel. 718-326-2260

WALLINGTON - NY
130 Main Ave.
Tel. 973-779 6613

Roselle - NJ - Magazyn Cargo
275 Cox St.
Tel. 908-352 9100

Pomona - NJ
1551 Rt 202
Tel. 845-354 2400

Więcej info na:
www.polamerusa.com
oraz 773-685-8222

Szukamy nowych agentów

Ocean Breeze Motel

położony jest w cichej okolicy,
zaledwie 300 metrów

od plaży i ciepłych wód Nantucket Sound
w South Yarmouth na Cape Cod

Norbert & Joanna Ginter
170 Seaview Ave., Yarmouth, MA 02664
info@oceanbreezeyarmouth.com
508-398-3062

Dla Czytelników „Białego Orła”

15% zniżki*

Rezerwacje na
www.OceanBreezeYarmouth.com
kod promocyjny: Breeze

*oferta ważna do końca kwietnia

Doskonała lokalizacja
i liczne atrakcje
w pobliżu

Na terenie motelu
basen z podgrzewaną
wodą

Do wynajęcia:
pokoje 2- i 4-osobowe,
pokoje z aneksem
kuchennym
oraz apartament
z 2 sypialniami i kuchnią

Motel prowadzony przez
polskich właścicieli
– zapewniamy
miłą i rodzinną atmosferę

Serdecznie zapraszamy!

POLSKIE DELIKATESY I MASARNIA W CHICOPEE

- Własnego wyrobu wędliny i kielbasy
- Polska garmażerka
- Artykuły spożywcze z Polski
- Pieczywo i ciasta • Polska prasa
- Dania na gorąco

Zapraszamy!

KATERING NA KAŻDĄ OKAZJĘ!

Półmiski z wędlinami – pełna obsługa lub odbiór w sklepie.

POLECAMY WŁASNEGO WYROBU:

Gołąbki
Żeberka
Kotlety schabowe
Kotlety drobiowe
Krokiety z mięsem
Krokiety z grzybami
Naleśniki
Pierogi ruskie
Pierogi z serem
Pierogi z kapustą i grzybami
Pierogi z jagodami
Pierogi z jabłkiem
Łazanki
Kapuśniak
Bigos
Flaczki
Gulasz
Zimne nóżki
Sałatkę jarzynową
Papryki nadziewane
Skrzydełka z kurczaka
Polski talerz
Wafle nadziewane

Deli Meats • Kielbasa • Prepared Foods
Baked Goods • Groceries

895 Meadow Street • Chicopee, MA 01013
413-594-8768 • www.bernatspolishdeli.com

pon. 9-5, wt.-czw. 9-6, pt. 9-7, sobota 8-5, niedziela zamknięte

JESTEM WÓDKĄ Z CZYSTEGO MIEJSCA

JESTEM

FINLANDIA
VODKA OF FINLAND

**FOR THE
PLANET**

**VALUE PURE MOMENTS. DRINK RESPONSIBLY.
FINLANDIA.COM | RESPONSIBILITY.ORG**

FINLANDIA VODKA 40% ALC. BY VOL., IMPORTED BY BROWN-FORMAN BEVERAGES, LOUISVILLE, KY. FINLANDIA IS A REGISTERED TRADEMARK. ©2021 BROWN-FORMAN FINLAND. ALL RIGHTS RESERVED.

NA ZDROWIE
MAM!

MIA AMORE

Radosnego Dnia Mamy
14 maja